

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Подлужна Н.О.

«_____» _____ 2021 р.

Випускна кваліфікаційна робота

магістра

на тему: «Удосконалення процесу формування та виконання кошторису
бюджетної організації» на прикладі Управління соціального захисту населення
Ясинуватської райдержадміністрації

Виконав: студент 2 курсу, групи ОіАзм-19

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Гук Ганна Вікторівна

(підпис)

Керівник: Лизунова Олена Миколаївна

(підпис)

Рецензент: Кривопляс Олена

(підпис)

Рецензент: Придятько Елла

(підпис)

Нормоконтроль:

(підпис)

(ПІБ)

*Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає запозичень з праць інших
авторів без відповідних посилань*

Студент _____

(підпис)

Покровськ-2021

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки, обліку і оподаткування

Освітній ступень магістр

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

_____ Подлужна Н.О.

«_____» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Гук Ганна Вікторівна

1. Тема кваліфікаційної роботи «Удосконалення процесу формування та виконання кошторису бюджетної організації», керівник кваліфікаційної роботи: д.е.н., професор Лизунова О. М. затверджені наказом № 60 від «12» лютого 2021р.
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи: 17.05. 2021року
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: видатки на оплату праці працівників зайнятих бюджетним процесом за період 2018-2020 роки; видатки на ведення соціально-економічної діяльності за всіма бюджетними програмами; ефективність ведення бюджетних програм за напрямками фінансування за 2018-2020 роки
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки: теоретичні основи процесу розробки та виконання кошторису державної установи; аналіз діяльності управління соціального захисту населення, як учасника бюджетного процесу; удосконалення процесу ведення бюджетного обліку при здійсненні видатків за кошторисом бюджетних програм.
5. Перелік графічного матеріалу: види кошторисів бюджетного сектору; документообіг на затвердження кошторису бюджетної установи; основні елементи методу бюджетного обліку; структура домінуючої бюджетної програми КПКВК 2501030; внесення сучасних рішень по формуванню кошторису бюджетних програм; видатки за домінуючою бюджетною програмою КПКВК 2501480.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи:

Розділ	Консультант	Підпис дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Нормоконтроль			

7. Дата видачі завдання: _____

Керівник _____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Найменування етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Дослідження діяльності Управління соціального захисту населення ЯРДА	Лютий 2021 року	Виконано
2	Формування основних напрямків дослідження	Лютий 2021 року	Виконано
3	Написання I, розділу дипломної роботи з дослідженням теоретичного матеріалу	Березень 2021 року	Виконано
4	Написання II розділу дипломної роботи з дослідженням основних напрямків видатків за кошторисом бюджетних програм	Березень 2021 року	Виконано
5	Написання III розділу дипломної роботи з наведенням удосконалення та поліпшення бюджетного процесу	Березень 2021 року	Виконано
6	Написання висновку до дипломної роботи	Березень 2021 року	Виконано
7	Оформлення дипломної роботи згідно методичних рекомендацій	Квітень 2021 року	Виконано

Студент _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гук Ганна Вікторівна «Удосконалення процесу формування та виконання кошторису бюджетної організації» / Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістра» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».- ДВНЗ ДонНТУ, Покровськ, 2021 рік.

В роботі розглянуті теоретичні основи процесу розробки та виконання кошторису державної установи; досліджені першочергові засади формування початкового кошторису бюджетної програми на виконання соціальної політики держави з вивченням всіх додаткових розрахункових документів притаманних бюджетному сектору. Досліджено основні види кошторисів бюджетного сектору та процес документообігу при затвердженні кошторису бюджетної установи, охарактеризовано елементи методу бюджетного обліку. Автором проведено аналіз діяльності управління соціального захисту населення як учасника бюджетного процесу; удосконалення процесу ведення бюджетного обліку при здійсненні видатків за кошторисом бюджетних програм. Зроблено оцінку напрямків фінансування та здійснення видатків передбачених кошторисом.

В роботі запропоновані сучасні новаторські рішення щодо оптимізації бюджетного процесу для установи соціального захисту населення.

Ключові слова: кошторис бюджетної програми, паспорт бюджетної програми, лімітна довідка, план асигнувань загального фонду бюджету, попередній розрахунок до кошторису бюджетної програми, довідка про зміни до кошторису річна, довідка про зміни до кошторису помісячна, звіт про рух грошових надходжень, баланс.

Список публікації здобувача:

Гук Г.В. Особливості реалізації бюджетної програми підтримки внутрішньо переміщених громадян в Україні / Гук Г.В. // Зб.праць XVIII Всеукраїнської студентської наукової конференції «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація». Київ - НАСОНА, 2020р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ РОЗРОБКИ ТА ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ.....	9
1.1. Організація планування та затвердження кошторису в бюджетних установах.....	9
1.2. Облік виконання кошторису бюджетних програм у бухгалтерському обліку.....	24
1.3. Облік фінансування та виконання кошторису через державну казначейську службу України	32
Висновки до розділу 1.....	41
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ, ЯК УЧАСНИКА БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ.....	42
2.1. Характеристика діяльності управління соціального захисту населення	42
2.2. Дослідження основних напрямків витрат в обслуговуванні потреб суспільства.....	49
2.3. Аналіз фінансової та бюджетної звітності управління соціального захисту населення при здійсненні видатків за кошторисом.....	68
Висновки до розділу 2.....	76
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВЕДЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ОБЛІКУ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ВИДАТКІВ ЗА КОШТОРИСОМ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ.....	77
3.1. Шляхи оптимізації та вдосконалення кошторису бюджетної установи в частині оплати праці працівників зайнятих веденням бюджетного процесу.....	77
3.2. Пропозиції щодо удосконалення процесу розробки та виконання кошторису бюджетної установи.....	86
Висновки до розділу 3	96
ВИСНОВКИ.....	97
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	103
ДОДАТКИ.....	107

ВСТУП

Актуальність теми. Система соціального захисту населення у 2021 році перебуває в стані реалізації концепції формування територіальних органів Нацсоцслужби на регіональному рівні. Основною метою нової моделі соціального забезпечення є реалізація державної політики з питань соціального захисту для внутрішньо переміщених осіб, всебічної підтримки дітей, сімей, призначення та виплата соціальної, адресної допомоги, здійснення компенсації та інших соціальних виплат гарантованих законодавством України.

Донесення до широкого кола громадян сучасної соціальної політики України відбувається через державні органи соціального захисту. Діяльність бюджетних установ має виняткову специфіку, яка передбачає вдоволення соціальних потреб незахищених верств населення та надання всебічної їм підтримки. Отримання прибутку від ведення господарювання не є пріоритетними для бюджетної сфери соціальних відносин, тому тема роботи є актуальною. Бюджетна сфера в особі органів соціального захисту населення є складовою бюджетної системи, яка здійснює виконання кошторису доходів та видатків, що підтверджує соціальні повноваження стосовно отриманих доходів для здійснення видатків, а також визначає їх загальний обсяг на напрямки витрачання асигнувань.

Роз'язанням теоретичного та методичних проблем пов'язаних з організацією удосконалення процесу формування та виконання кошторису бюджетних організацій було присвячено багато досліджень таких науковців як: Іляшенко Т.О, Скобенко М.В, Бобирь О.І. Вони в своїх роботах надавали доцільні та сучасні рішення по удосконаленню та поліпшенню бюджетного процесу по виконанню статей видатків до кошторису бюджетних організацій по виконанню соціальних програм.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є удосконалення процесу формування та виконання кошторису бюджетної організації на основі розгляду теоретичного матеріалу та аналізу бюджетної

та фінансової звітності установи державного сектору. З порушеного питання виникають основні завдання, які необхідно розв'язати в роботі:

- виявити сутність бюджетного процесу, особливості його ведення,
- дослідити процес планування кошторису бюджетних програм;
- розглянути процес формування кошторису бюджетної установи з виконанням видатків на оплату праці працівників соціального захисту населення;
- дослідити структуру бюджетного процесу в частині виконання кошторису;
- проаналізувати пріоритетні та домінуючі бюджетні напрямки фінансування з державного бюджету країни;
- оцінити ефективність бюджетних програм за напрямками видатків;
- провести аналіз виконання кошторису за всіма діючими напрямками фінансування за 2018-2020 роки,
- охарактеризувати величину заборгованості за бюджетними коштами в розрізі бюджетних програм;
- здійснити аналіз показників бюджетної та фінансової звітності при виконанні кошторису бюджетної сфери;
- запропонувати шляхи поліпшення ведення бюджетного процесу при формуванні кошторису доходів та видатків бюджетних програм.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення формування та виконання кошторису бюджетної організації Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації.

Предметом дослідження є процес удосконалення формування та виконання кошторису бюджетної організації.

Методи дослідження: статистичні та розрахунково-аналітичного методи дослідження. Інформація проаналізована за допомогою аналітично-статистичного методу фінансового аналізу. В роботі використовується графічний та ілюстраційний метод опрацювання поданої інформації для якісного та візуального сприйняття вивчених даних.

Інформаційну базу магістерської роботи складають діючі нормативно-законодавчі норми та закони передбачені для державного сектору, бюджетна та фінансова звітність за всіма напрямками фінансування, внутрішня інформація бухгалтерської служби Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації.

Науковий результат роботи: *удосконалено:*

- визначення сутності бюджетного процесу, особливості його ведення;
- структуру бюджетного процесу в частині виконання кошторису;
- процес проведення аналізу виконання кошторису за всіма діючими напрямками фінансування

набуло подальшого розвитку:

- методика формування кошторису бюджетних програм;
- процедура оптимізації ведення бюджетного процесу при формуванні кошторису доходів та видатків бюджетних програм

Практичне значення одержаних результатів полягає у наведенні доцільних та ефективних заходів по оптимізації бюджетного процесу виконання кошторису бюджетних програм. Запропонована процедура удосконалення процесу поточного ведення електронної обробки початкової інформації кошторисних призначень з подальшим її зберіганням та звітування про виконання запланованих заходів із соціального захисту населення.

Особистий внесок магістранта, магістерська робота є самостійно виконаною працею у якій достеменно досліджено процес формування та виконання кошторису бюджетної організації.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Результати досліджень були опубліковані на XVIII Всеукраїнській студентській науковій конференції за темою «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація» у 2020 році.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 23 таблиці, 14 рисунків, 34 посилань, 11 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ РОЗРОБКИ ТА ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ

1.1. Організація планування та затвердження кошторису в бюджетних установах

Основною метою соціального забезпечення є реалізація державної політики з питань соціального захисту громадян, вирішення проблемних питань для внутрішньо переміщених громадян, всебічна підтримка малозабезпечених сімей, призначення та здійснення всіх діючих соціальних допомог, виплата компенсацій та субсидій гарантованих законодавством України.

Донесення до широкого кола суспільства сучасної соціальної політики України відбувається через державні органи соціального захисту населення закріпленими за відповідними територіями.

Діяльність бюджетних установ має виняткову специфіку, яка передбачає вдоволення соціальних потреб незахищених верств населення та надання всебічної їм допомоги в частині компенсаційних виплат або надання соціальних пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

В цьому і полягає першочергове функціонування установ соціального забезпечення, для таких організацій отримання прибутку від ведення господарювання не є пріоритетним та головним.

Державні установи існують за рахунок фінансування державного або місцевого бюджетів, тому видатки планують на перспективу та виконують свої повноваження згідно чіткого бюджетного плану із надходження фінансування.

Традиційним визначення бюджетного процесу прийнято вважати, процес планування, складання, розгляду, затвердження, виконання, звітування виконання бюджету в межах бюджетного законодавства для здійснення соціальних повноважень на території відповідного району [1].

Бюджетне фінансування одержують винятково установи державної сфери, такі заклади визначаються юридичними особами, мають гербову печатку з

повною назвою організації та самостійний баланс, рахунки в уповноважених банківських установах та рахунки в органах Державного казначейства України.

Провідні науковці вивчаючи бюджетний сектор, надали такі тлумачення поняттю бюджетного процесу з ведення кошторису, наведемо основні думки у табл.1.1

Таблиця 1.1

Тлумачення поняття бюджетного процесу провідними фахівцями
бюджетної сфери

№	Джерело	Визначення
1	Розпутенко І. В. [2]	Бюджетний процес становить формування, затвердження та виконання бюджету, у якому закладається стратегія економічної та соціальної політики.
2	Павлюк К.В. [3]	Бюджетний процес – це діяльність законодавчих, виконавчих і судових органів влади, пов’язана з формуванням цілей і завдань бюджетної політики.
3	Орлюк О. П. [4]	Бюджетний процес-це сукупність дій уповноважених на основі норм бюджетного права органів державної влади та місцевого самоврядування зі складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету
4	Дем’янишин В.Г. [5]	Бюджетний процес – це діяльність органів державної влади, державного управління, місцевого самоврядування, що здійснюється на основі відповідних принципів, положень, заходів, пов’язані зі складанням, розглядом, затвердженням, виконанням звітів про виконання бюджету держави.

Отже, з наведеного з’ясовано, бюджетний процес потрібно розглядати, як поняття яке нерозривно пов’язано з функціями держави. Установи соціального захисту виступають матеріальною базою для реалізації соціально-економічних потреб населенню по регулюванню соціально-економічних процесів у суспільстві.

Бюджетний процес – це безперервна робота в частині опрацювання бюджетних документів таких як:

- планових розрахунків до початкових кошторисів з наведенням вичерпної інформації для її затвердження;
- затвердження постійних бюджетних призначень на момент підписання та реєстрації органах казначейського обслуговування;
- опрацювання потреби при додатковому фінансуванні або її повної відсутності та в необхідності її зняття;
- внесення змін до кошторису при потребі;
- звітування про виконання кошторису за всіма напрямками фінансування та надходження фінансових ресурсів для вдоволення соціально незахищених верств населення;
- надання попередніх розрахунків до майбутніх періодів ведення соціально-економічної діяльності бюджетних закладів;
- формування бюджетної та фінансової звітності до бюджетних програм.

Метою бюджетного обліку при виконанні кошторису є надання повної, достовірної та неупередженої інформації про фінансове становище ведення соціально-економічного процесу, руху грошових коштів та результатів діяльності при прийнятті відповідних рішень [6].

Предметом бюджетного обліку є процес виконання бюджету, як державного, обласного так і місцевого рівней.

Об'єктом обліку є господарські засоби, джерела їх утворення, які складають весь бюджетний процес державних організацій.

Установи бюджетного сектору підлягають обов'язковій реєстрації в органах державної податкової служби, Пенсійному фонді, фонді соціального страхування України.

Статус неприбутковості звільняє установи бюджетної сфери від сплати податку на прибуток, які вносяться у відповідний реєстр неприбуткових організацій де відбувається збір та накопичення обробки інформації про неприбуткові установи, загалом по Україні налічується понад 100 тисяч бюджетних установ.

Бюджетні установи в процесі надання соціальних послуг здійснюють видатки, які за економічним змістом відрізняються від видатків інших суб'єктів господарської діяльності, наявні видатки обов'язкові державні платежі, які не підлягають поверненню [7].

Такі установи не наділяються оборотними коштами, їх фінансове становище визначається своєчасністю та повнотою надходження фінансування із бюджету держави чи оплатою рахунків згідно з прийнятими зобов'язаннями.

Функціонування бюджетних закладів відбувається на основі формування кошторисних призначень, які відповідають початковим розрахункам для здійснення соціальних заходів.

В тижневий строк після опублікування Закону України про Державний бюджет розпорядники вищого рівня доводять до виконання головним розпорядником та розпорядникам нижчого рівня уточнені показники початкових кошторисів для здійснення їх основних функцій з питань соціального забезпечення.

Кошториси бюджетних установ – плановий документ, який надає фінансові повноваження на здійснення видатків на ведення соціально-економічної діяльності установи соціального забезпечення.

Такий документ затверджують на поточний рік з урахуванням функцій установи для досягнення її основних цілей відповідно до бюджетних призначень та законодавчих актів.

Бюджетне призначення – повноваження надане розпоряднику коштів для здійснення платежів на конкретні заходи за рахунок відповідних бюджетів (державного, місцевого, обласного) [8].

Отже, кошторис бюджетних установ – це документ на безповоротне фінансування заходів із соціального забезпечення або безвідплатний відпуск коштів на утримання установ, що перебувають на бюджетному фінансуванні.

На початок кожного наступного року Міністерство фінансів України регламентує порядок складання кошторисів бюджетними установами та

здійснює затвердження єдиної форми кошторисів для всіх учасників бюджетного процесу [9].

Бюджетний кодекс України регулює питання всієї системи бюджетних відносин зі всіма учасниками бюджетного процесу.

Згідно його положень бюджетним періодом є один календарний рік, який починається з 1 січня кожного року та закінчується 31 грудня того ж року, тому і кошторис на ведення соціальних заходів і кошторис на оплату праці працівників має однаковий період дії [10].

Кошториси бюджетні установи складають та затверджують тільки на діючі бюджетні програми призначені на конкретні заходи в сфері соціального забезпечення згідно якого буде відбуватися фінансування.

Надходження державних асигнувань або бюджетних призначень відбувається тільки при наявності затверджених кошторисів і помісячних планів асигнувань.

Витрачання державного фінансування відбувається тільки на цілі передбачені кошторисом та на обсяги затверджені на здійснення соціальних повноважень.

Важливим атрибутом затвердження кошторисних призначень на виконання соціальних повноважень є затверджений «Наказ» до бюджетної програми та «Паспорт бюджетної програми», які надають фінансові повноваження бюджетному сектору на здійснення соціального захисту населення в частині сплати допомог, пособій [11].

Наявність цього бюджетного документу затверджує нормативні та законодавчі аспекти здійснення соціальних платежів та визначає напрямок цільового призначення виплат за кодами економічної класифікації видатків бюджету [12].

Кошторис доходів та видатків бюджетної соціальної сфери є головним плановим документом, який визначає і спрямовує фінансування соціальних функцій визначених на поточний рік відповідно до бюджетних призначень.

Складовими частинами кошторису є [10]:

I частина «Доходи» в цій частині міститься інформація про надходження фінансування або доходів загального та спеціального фондів;

II частина «Видатки», в цій частині наводиться інформація, щодо здійснених видатків загального та спеціального фондів [12].

Залежно від джерел утворення дохідна частина кошторису поділяється на фонди за якими саме буде відбуватися фінансування затверджених функцій:

1. Загальний фонд (надходження обсягу фінансування із загального фонду за економічною класифікацією видатків бюджетів для виконання установою основних функцій), надходження за загальним фондом бюджету називають фінансуванням з державного бюджету або асигнуванням;

2. Спеціальний фонд (надходження обсягу фінансування із спеціального фонду за економічною класифікацією видатків бюджетів на виконання конкретної мети або реалізацією пріоритетних заходів пов'язаних з виконанням установою основних функцій), перелік доходів за спеціальним фондом визначається Кабінетом Міністрів України .

Обсяг витрат у натуральному або вартісному вимірі, який встановлений згідно основних показників діяльності бюджетної установи – є нормою бюджетних видатків.

Тарифні розряди, посадові оклади, штатні нормативи це показники, які встановлюються законодавчо-нормативними документами та мають застосовуватись в обов'язковому порядку для всіх бюджетних установ являють собою – обов'язкові норми для затвердження кошторисних призначень.

В бюджетному секторі також використовують розрахункові норми, як середні витрати, що припадають на розрахункову одиницю з урахуванням відповідних умов роботи бюджетної установи.

Для бюджетного сектора застосовують чотири види кошторисів, які притаманні всім закладам перебуваючих в структурі відповідних міністерств та відомств. Основні різновиди таких фінансових документів наведені у рис. 1.1 [13]:

Індивідуальні кошториси складають бюджетні установи, які мають статус юридичної особи, не залежно від місця знаходження і рівня підпорядкованості. Такі кошторисні призначення відображають доходи і видатки окремо взятої бюджетної установи з урахуванням її специфіки та функціональних особливостей ведення господарської діяльності

Кошториси на централізовані заходи складаються міністерствами та відомствами, управліннями та відділами місцевих державних адміністрацій для виконання разових централізованих заходів, які потребують бюджетних коштів (спортивні змагання, вибори, виставки тощо)

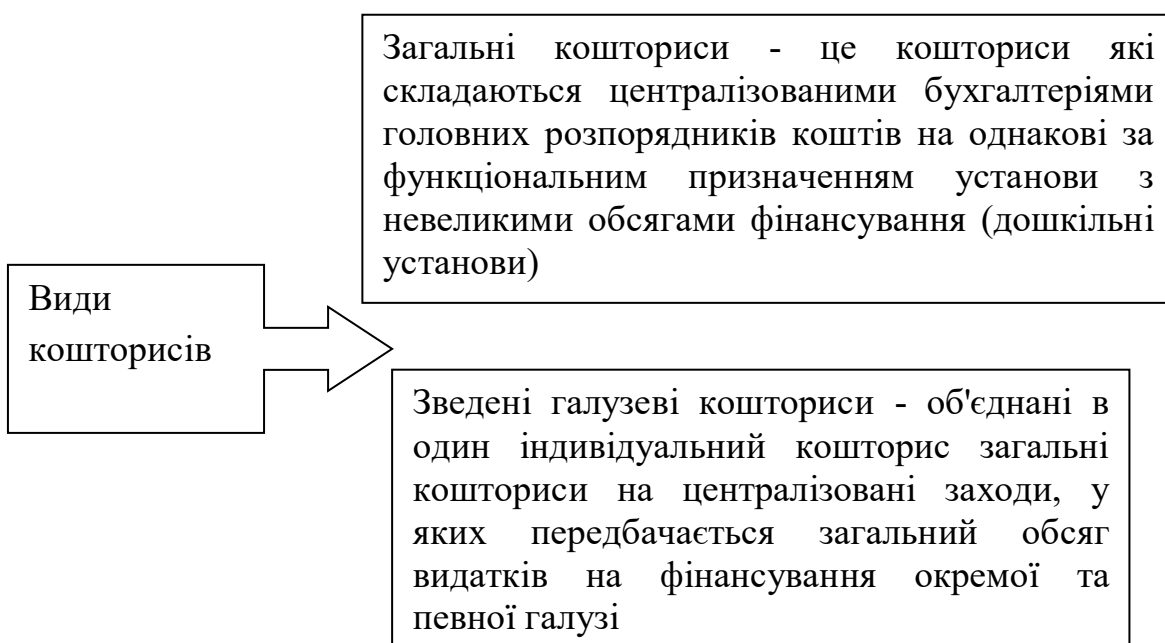

Рис.1.1 Види кошторисів бюджетного сектору

Кошторис бюджетної програми передбачає виконання соціальної політики України в частині фінансування соціальних допомог та пенсій, тобто це документ являє собою підставу для виникнення фінансових правовідносин.

При затвердженні кошторису бюджетних програм в установах соціального захисту невід'ємними частинами бюджетного процесу є документи наведені на рис.1.2 [14].

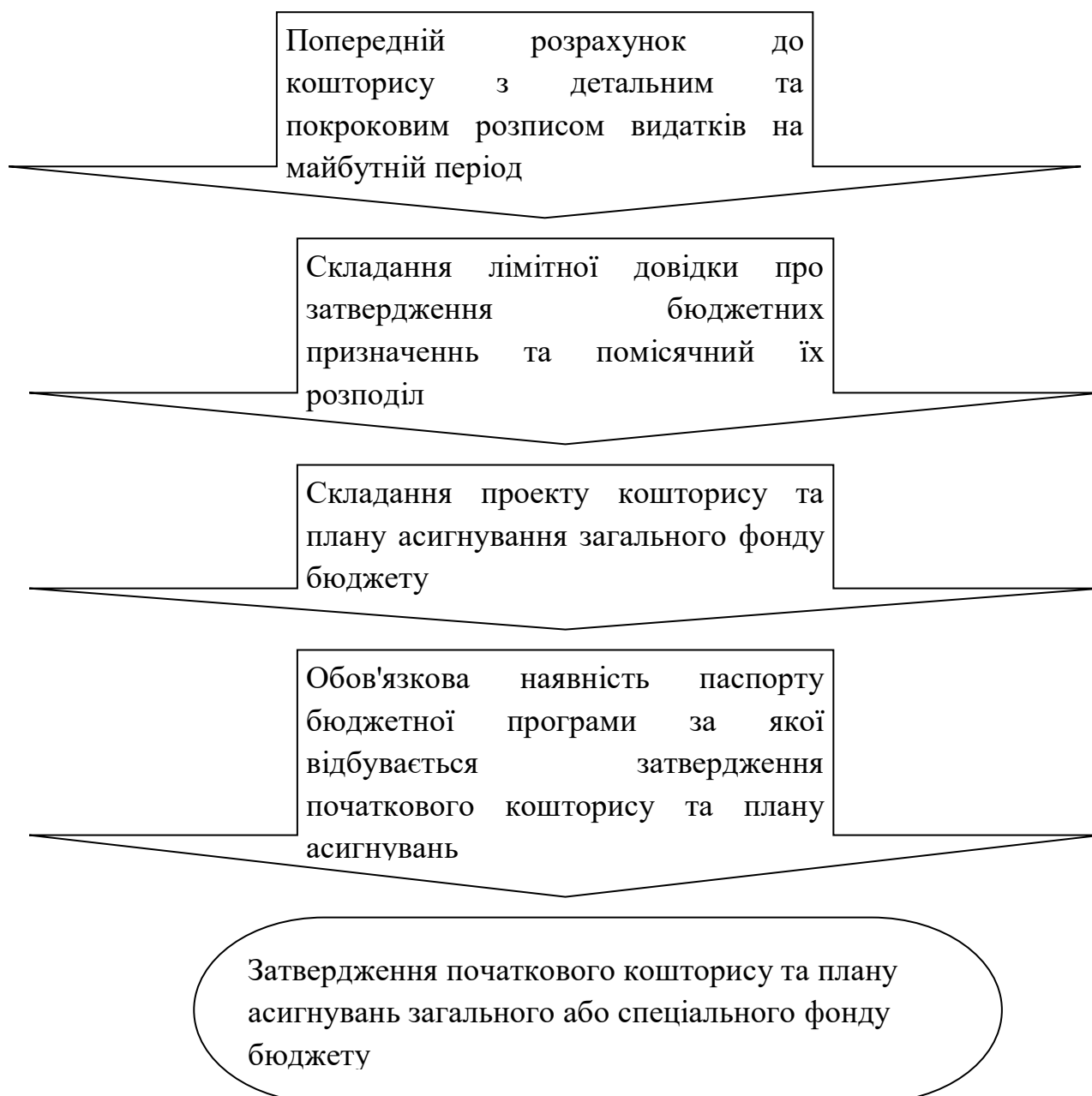

Рис. 1.2 Документообіг на затвердження кошторису бюджетної установи

Всі розрахунки до діючих бюджетних програм за державним або місцевим бюджетом установи соціального захисту здійснюють на законодавчому рівні з обов'язковим залученням діючих норм та стандартів визначених до виконання нарахувань та перерахунків допомог та пособій за якими також закріплені конкретні часові терміни [15].

Обов'язковими атрибутами таких розрахунків є закріплення видатків установи до конкретного розрізу категорій отримувачів послуг із соціального забезпечення. В попередніх розрахунках наводиться загальна кількість громадян звернувшись за послугами із соціального захисту з наведенням необхідної суми до відшкодування.

Таким чином, відбувається закріплення майбутніх витрат соціального забезпечення з обов'язковою прив'язкою до конкретних категорій отримувачів послуг із соціального забезпечення.

Поточне, оперативне планування в бюджетному секторі це процес розподілу фінансування між всіма напрямками видатків на соціальне забезпечення, від своєчасного та оперативного планування залежить якість, доцільність та прозорість виконання кошторису соціального забезпечення.

Завдяки плануванню кошторису на майбутні періоди є можливість здійснити наступні кроки:

- досягнення планів на майбутній період ведення соціальної політики;
- поліпшення якості прийняття фінансових, управлінських рішень;
- знайдення шляхів по вирішенню питання про альтернативні шляхи по фінансуванню окремих бюджетних програм для незахищених верств населення;
- відбуваються заходи із удосконалення процесу формування бюджету на майбутні періоди.

Видатки в свою чергу закріплюються за бюджетною програмою цільове фінансування якої покриває всі здійснені нарахування послуг та компенсацій для вдоволення всіх громадян перебуваючих на обліку в установах соціального забезпечення.

Всі розрахункові документи подаються в гривнях та з детальною розбивкою на помісячне фінансування до кінця поточного року з урахуванням погашення кредиторської заборгованості при наявності.

В розрахунку також зазначаються майбутні послуги з поштових витрат для доставки соціальних допомог до місця фактичного перебування.

Затвердженні бюджетні призначення також містяться у «Лімітній довідці» якою доводять до відома головних розпорядників про помісячний розподіл асигнувань державного бюджету, а також інші показники, які відповідно до діючого законодавства мають бути визначені на підставі чинних нормативних актів.

В державному секторі разом з кошторисом на затвердження подається і штатний розпис бюджетної установи на поточний рік. Штатним розписом визначають структуру установи та кількість штатних працівників по кожному функціональному підрозділу та установі в цілому.

Важливою частиною затвердження кошторису є «Паспорт бюджетної програми», який складають усі головні розпорядники бюджетних коштів за кожною бюджетною програмою окремо [16].

Документ носить плановий характер, що засвідчує завдання та мету відповідних виконавців в частині соціального забезпечення та результативні показники встановлені до реалізації.

Паспорт бюджетної програми являє собою перепустку для здійснення платежів направлених на соціальне забезпечення через установи Державної казначейської служби України.

Результативні показники бюджетної програми – інформація яка відображає кількісні та якісні показники та результат впровадження бюджетної програми з характеристикою розвитку її реалізації та ступенем її досягнення у відповідній сфері діяльності.

Для забезпечення постійного розвитку суспільства держава акумулює грошові кошти та на умовах безповоротності та безоплатності спрямовує заздалегідь визначний обсяг фінансування на соціальні заходи.

Такий безперервний процес називається бюджетним фінансуванням, який будується на принципах :

- обґрунтованості обсягу витрат кошторису (сутність принципу полягає у попередньому розрахунку до кошторису);

- цільового використання фінансування (чітке призначення до

використання згідно економічної класифікації видатків);

- облік виконання кошторису (за результатами річних форм звітності);

- контроль над ефективним використанням фінансування (сутність полягає в 100% використанні фінансуванні).

Розроблення та виконання кошторисних призначень для головних розпорядників спрямоване на розв'язання двох задач [17]:

- 1.Визначення обсягу доходів та видатків, пов'язаних із діяльністю установи;

- 2.Забезпечення покриття видатків залученими фінансовими ресурсами з різних джерел.

Видатки до кошторису за загальним фондом бюджету плануються з урахуванням пріоритетності заходів на соціальний захист населення.

На кожній стадії бюджетного процесу при виконанні кошторису всі учасники наділені відповідними повноваженнями, кожен учасник бюджетного процесу діє в межах своїх повноважень та несе відповідальність згідно чинного законодавства.

З 2015 року пріоритетними напрямками видатків кошторису бюджетних установ є програми призначені на підтримку незахищених верств населення головним розпорядником яких є Міністерство соціальної політики України.

Сучасними та доцільними напрямками здійснення видатків на соціальне забезпечення громадян нашої країни є фінансування бюджетних програм передбачених на цільове вирачання асигнувань з ресурсів області.

Такі загальнодержавні бюджетні програми охоплюють величезний контингент отримувачів соціального забезпечення, які належать до незахищених верств населення та потребують постійного піклування та турботи.

Наведемо основні пріоритетні напрямки фінансування бюджетних програм по управлінню соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації, які наведені у табл. 1.2 [18]:

Таблиця 1.2

Пріоритетні напрямки видатків кошторису з державного бюджету

КПКВК	250 Міністерство соціальної політики	КЕКВ
2501030	«Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення»	2240
		2730
2501130	«Заходи із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення»	2730
2501150	«Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань та соціальна допомога особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною»	2240
		2730
2501200	«Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»	2710
		2730
2501230	«Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату ж.к.п., придбання твердого та рідкого пічного побутового і скрапленого газу у грошовій формі»	2240
		2730
2501480	«Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг»	2240
		2730
2501520	«Виплата допомоги на дітей фізичним особам – підприємцям, які виділені із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками»	2730
2501570	«Виплата матеріальної допомоги військовослужбовцям, звільненим з військової строкової служби»	2730
2507030	«Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації осіб з інвалідністю»	2282
		2730
2507100	«Реабілітація дітей з інвалідністю»	2282

За таким переліком бюджетних програм формуються основні напрямки фінансування Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації для здійснення своїх соціально-економічних повноважень в частині затвердження початкових кошторисів та планів асигнувань загального фонду бюджету.

Затверджений кошторис бюджетних програм передбачає здійснення заходів із реалізації та впровадження в широкі кола суспільства соціальної політики захисту громадян нашої держави. Такими послугами можуть користуватися тільки громадяни та особи, які перебувають на обліку в управліннях соціального захисту за територіальним розділом.

Кожна бюджетна програма відповідає за окремі заходи із забезпечення функцій соціального захисту та закріплює цільове фінансування за кодами економічної класифікації видатків із законодавчим підґрунтям.

При реалізації виконання кошторисів бюджетних програм здійснюється дослідження ефективності бюджетних програм, тобто виконання заходів моніторингу та контролю за цільовим та ефективним витрачанням бюджетних ресурсів.

Аналіз ефективності бюджетних програм здійснюється за всіма бюджетними програмами за якими складаються «Паспорти бюджетних програм» та річні звіти про виконання кошторисів.

Для виконання аналізу ефективності бюджетних програм використовують [19]:

- статистичну, фінансову звітність;
- інформацію бухгалтерського, статичного та управлінського обліку;
- інформацію про результати контрольних заходів проведених головними розпорядниками коштів.

Під аналізом ефективності бюджетних програм – підпадає аналіз виконання бюджетних заходів в досягненні очікуваних результатів розпорядниками фінансування в процесі реалізації кошторису.

Визначається актуальність бюджетної програми, тобто ступінь задоволення державних, місцевих потреб в ході реалізації програми, досліджується актуальність та сучасність направлення програми.

Основні завдання аналізу ефективності бюджетних програм при виконання кошторису, наведені у рис.1. 3 [19]:

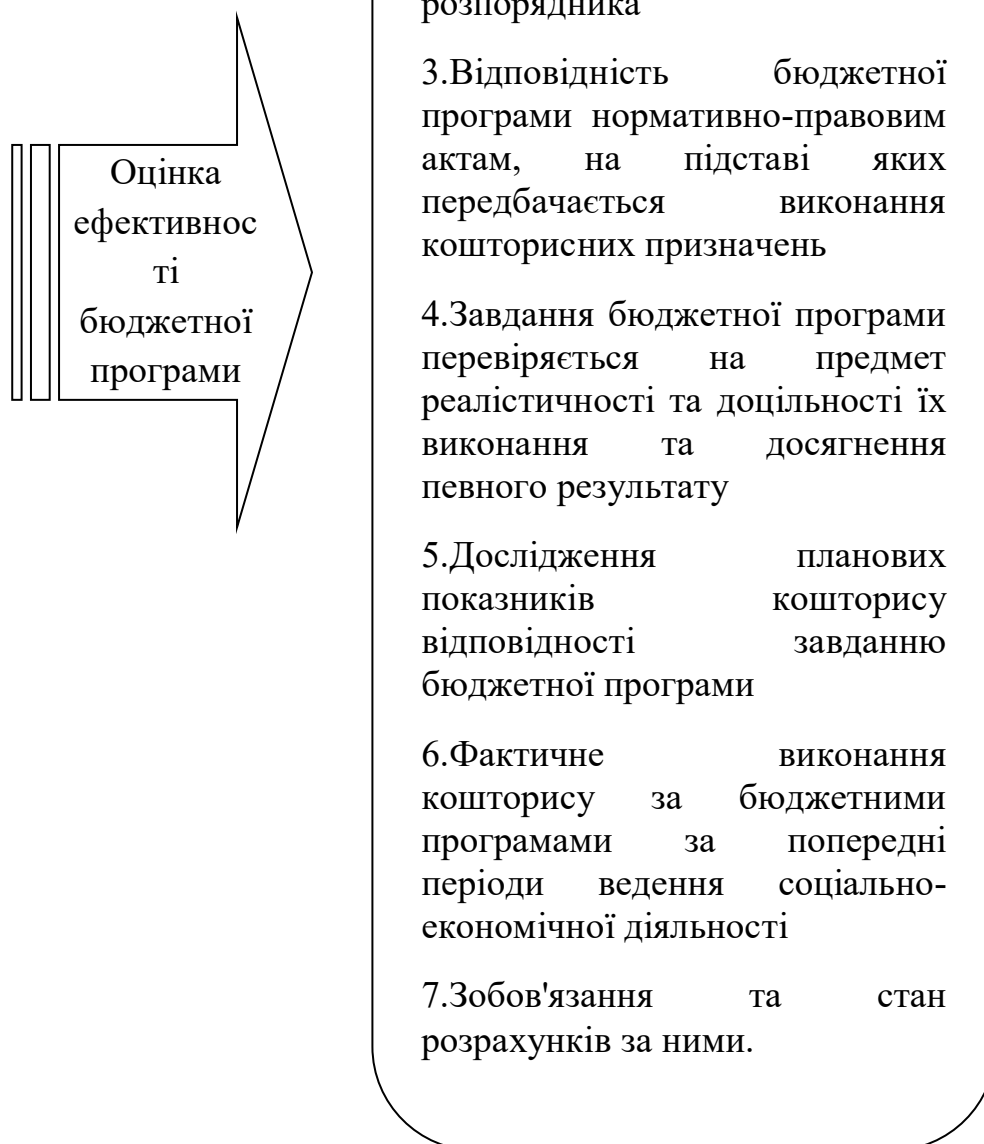

Рис.1.3 Ефективність бюджетної програми

Результати оцінки ефективності бюджетних програм підписується керівником служби головного розпорядника і враховуються фінансовими органами при формуванні проектів та прогнозних показників на наступні планові бюджетні періоди ведення соціально-економічної роботи.

Бюджетні програми є невід'ємною частиною кошторису бюджетних установ, яка вказує цільовий напрямок видатків та розріз категорій отримувачів, розмір допомог, пенсій, пособій та періодичність здійснення виплат згідно законодавчих актів та нормативів.

В бюджетних установах початковий кошторис виконує декілька функцій одразу:

- по перше, кошторис можливо розглядати, як управлінську діяльність в державному секторі, яка направлена на виділення або наближення державного фінансування для цільового витрачання відповідними учасниками бюджетного процесу;

- по друге, кошторис являє собою фінансовий план, або документ, який засвідчує повноваження установи соціального захисту одержувати грошові призначення протягом поточного року в обмежених граничних сумах асигнувань, які заборонено перевищати;

- по третє, кошторис – це бюджетне повноваження, яке надане на визначений термін, конкретні заходи, реальний обсяг, після виконання яких документ повністю припиняє свою чинність;

- по четверте, з моменту затвердження кошторису виникають фінансові відносини між підпорядкованими установами бюджетного процесу в частині надання послуг та допомог;

- по п'яте, при формуванні кошторису закладається бюджет на формування угод на отримання, надання будь-яких послуг, відповідно здійснюється прозоре звітування про виконання кошторису.

Бюджетні організації є первісною ланкою державної сфери, які виконують домінуючу функцію у здійсненні видаткової частини бюджету направленою на виконання заходів із соціального забезпечення всіх звернувшись громадян району.

1.2. Облік виконання кошторису бюджетних програм у бухгалтерському обліку

Найважливішими об'єктами виконання кошторису є доходи та видатки, на основі зведених показників формується фінансовий результат виконання кошторису діяльності соціального захисту населення.

Організація виконання кошторису – це управління обліковим процесом, спрямованим на забезпечення контролю за веденням соціально-економічної роботи в частині виконаних зобов'язань в призначенні допомог та послуг відповідно до законодавства. Складання звітності про виконання бюджетів і виконання кошторисів бюджетних програм є результатом ведення бюджетного обліку. Бюджетний облік це контроль за наявністю і рухом бюджетного фінансування, який ґрунтується на загальноприйнятих у міжнародній практиці принципах.

Вивчаючи бюджетний облік слід зазначити, що бюджетний облік є бухгалтерським обліком, якому притаманні всі його властивості та характеристики. Управлінська функція теж притаманна державному сектору при формуванні початкових показників кошторисних призначень.

Бюджетний облік охоплює всі господарські операції, пов'язані з виконанням кошторисів державного або місцевого бюджетів та надає всебічну, достовірну та ґрунтовну інформацію про стан їх виконання.

Методом бюджетного обліку є сукупність способів та прийомів, які використовуються для одержання інформації про виконання кошторисів соціального забезпечення. Основним методом бюджетного обліку є взаємозв'язок відповідно до якого усі явища і факти виконання бюджетів вивчаються у розвитку. Способи що забезпечують безперервне, суцільне відображення і узагальнення інформації об'єктів обліку виражених в грошових вимірниках є методом бухгалтерського обліку бюджетного сектору, які запропоновані до розгляду на рис.1.4 [20]:

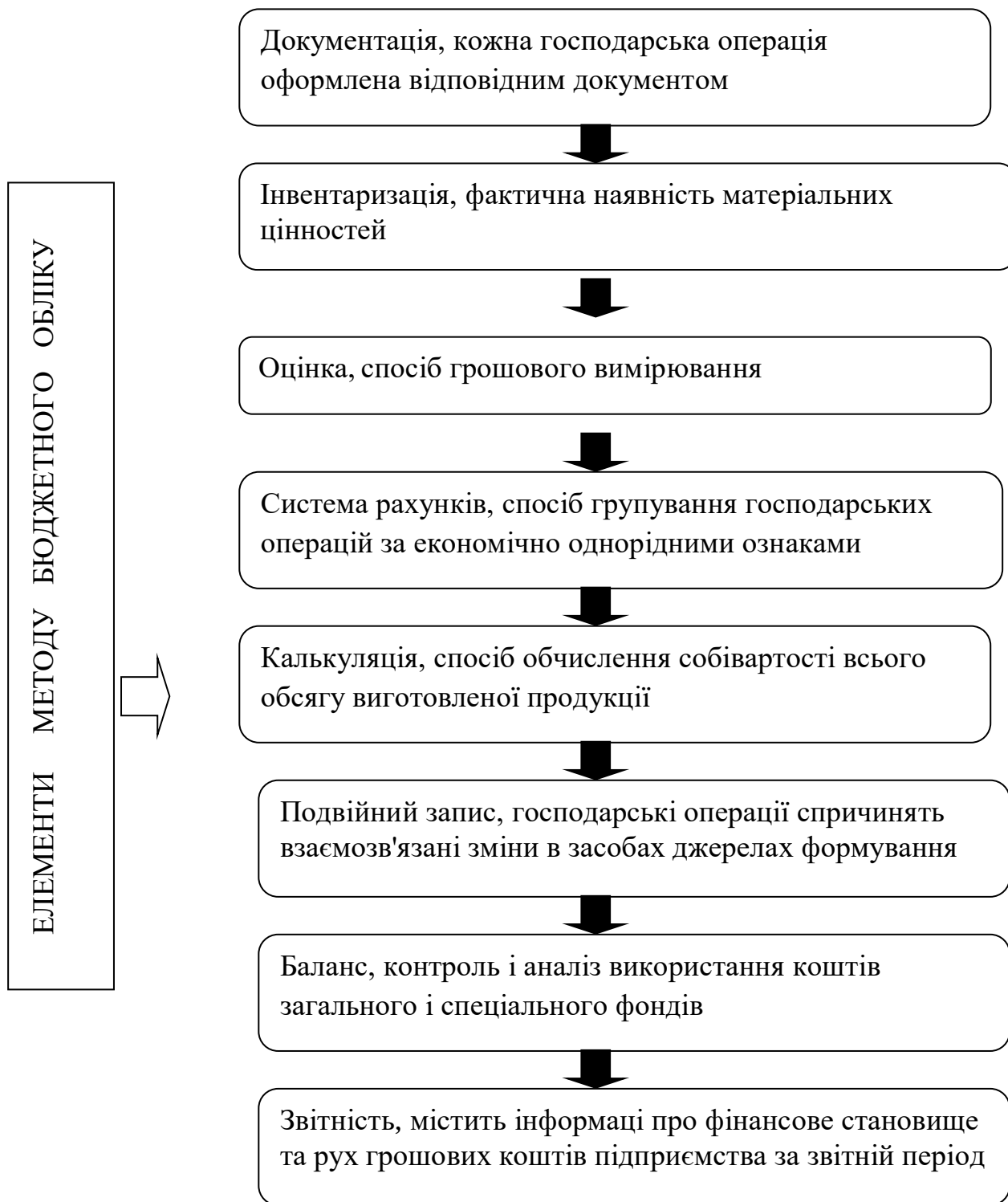

Рис.1.4 Основні елементи методу бюджетного обліку

Сукупність всіх наведених методів відображення фіксації подій, допомагають здійснити фактичне відображення виконання кошторису бюджетних програм. Бюджетним кодексом передбачені принципи бюджетного обліку, які наведені у табл. 1.3 [21]

Таблиця 1.3

Принципи бюджетного обліку при веденні бюджетного процесу

№	Принцип	Короткі відомості
1	Законність	Відповідність звітності законодавчим та нормативним актам
2	Достовірність	Правдиве відображення у бухгалтерській звітності фінансових операцій із державним фінансуванням
3	Повнота бюджетного обліку	Всі операції з виконання будь-якого бюджету підлягають суцільній реєстрації. Звітність повинна містити всю інформацію про фактичні результати операцій з державними призначеннями та із заповнення відповідних звітних форм
4	Дата операції	Касовий метод виконання бюджету, тобто здійснення обліку в момент проведення відповідних платежів
5	Вхідний баланс	Залишок асигнувань на початок року повинен відповідати залишку асигнувань на кінець року
6	Суттєвість	Відображається вся корисна інформація для прийняття рішень керівництвом
7	Доречність	Корисність інформації для підготовки та прийняття економічних рішень
8	Відкритість	Фінансові звіти мають бути зрозумілими для пересічного користувача
9	Безперервність	Процес виконання бюджетів повинен бути постійним
10	Консолідація	Складання зведеної фінансової звітності при виконання державного, обласного, місцевого бюджетів
11	Своєчасність	Забезпечення своєчасною інформацією про виконання кошторисів органів законодавчої влади, які приймають рішення про виконання бюджету
12	Обмеженість	Грунтовна оцінка фактичного виконання кошторису

При затвердженні та виконанні кошторису бюджетних програм призначених до ведення соціально-економічної діяльності, а також кошторису видатків на оплату праці працівників попередньому прорахунку та первинному обліку і реєстрації підлягають всі операції із отриманням та витрачанням асигнувань. Контролінгу підлягають будь-які маніпуляції з асигнуваннями за бюджетними програмами, усі операції суцільно реєструються в облікових регістрах у хронологічному порядку. Виконання

кошторису сумлінно задокументоване, а бухгалтерські записи містять ґрунтовні підтверджувальні документи, тобто на постійній основі відбувається облік реєстрації первинних документів.

Первинна інформація, а саме надходження та використання державних асигнувань фіксуються під час здійснення операцій, документація ведеться як в електронному так і в паперовому носіях інформації в єдиній грошовій одиниці. Всі фінансові ресурси отримані установою на поточні рахунки державної казначейської служби для здійснення виплати допомог, пенсій, оплати праці працівників прийнято називати касовими видатками, а здійснені операції згідно первинних документів (нарахування заробітної плати, списання медикаментів, нарахування внесків) прийнято вважати фактичними видатками.

На практиці касові та фактичні видатки при виконання кошторису завжди різняться та не збігаються в часі, для касових видатків – це касовий метод, для фактичних видатків – метод нарахувань. Прямими видатками вважаються видатки які здійснилися в один термін виконання будь-якої бухгалтерської операції з ведення або виконання кошторису. Для фіксації господарських операцій про виконання кошторису застосовується меморіально-ордерная форма обліку, розроблена згідно «Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядку їх складання, затвердженою наказом Державного казначейства України від 27.07.2000 № 68.

Меморіальні ордери –накопичувальні паперові носії інформації про здійснення фінансово-господарської операції, які формуються до 5 числа кожного місяця. Усі ордери підлягають подальшій суцільній реєстрації у книзі «Журнал головна»[22]. З метою єдиного підходу забезпечення єдності бухгалтерського обліку при звітуванні та відображення надходження та витрат за кошторисом державного сектору затверджена «Інструкція про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання» Державного казначейства України від 27.07.2000 року №68. Прийняті до

первинного обліку документи систематизуються по датам здійснення операцій та з оформленням відповідних меморіальних ордерів, які підлягають обов'язковому обліку при виконанні кошторису та наведені у табл.1.4 [23].

Таблиця 1.4

Меморіальні ордери бюджетного сектору

№	Назва	Основне направлення фіксації події
1	Меморіальний ордер № 2 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів»	Відображення в обліку операцій з надходження на рахунок суб'єкта державного сектору асигнувань та здійснення касових видатків загального фонду. Запису здійснюються кожного разу коли відбувається рух на рахунках установи
2	Меморіальний ордер № 4 «Накопичувальна відомість за розрахунками з дебіторами»	Ведеться облік розрахунків з різними підприємствами, установами та організаціями, які є дебіторами суб'єкта державного сектору.
3	Меморіальний ордер № 6 «Накопичувальна відомість за розрахунками з кредиторами»	У накопичувальній відомості за розрахунками з кредиторами ведеться облік розрахунків з різними підприємствами, установами, які є кредиторами суб'єкта державного сектору
4	Бухгалтерська довідка	Помилки в облікових регістрах за минулий звітний період виправляються способом сторно, (помилка вноситься червоним чорнилом або із знаком «мінус», а виправлення чорнилом темного кольору)
5	Книга «Журнал-головна»	Книга призначена для реєстрації всіх меморіальних ордерів суб'єкта державного сектору

Підставою для відображення записів в облікових документах є належно оформлені первинні записи, наявність обов'язкових реквізитів, відповідність господарської операції до вимог діючих норм та актів та логічне ув'язання окремих показників.

Документи представлені до бухгалтерії згідно графіку документообігу систематизуються по датам та змісту господарських операцій в хронологічному

порядку з наявністю підписів відповідних виконавців. Аналітичний облік виконання кошторису ведеться на виконання наказу МФУ від 29.06.2017 № 895/30763 «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання». Дослідимо основні картки аналітичного обліку в установі у табл.1.5 [24]

Таблиця 1.5

Аналітичний облік виконання кошторису бюджетних закладів

№	Назва	Основне призначення облікового регістру
1	«Картка аналітичного обліку касових видатків»	Документ призначений для аналітичного обліку касових видатків управління на рахунках державної казначейської служби України. Картка ведеться за кожною бюджетною програмою окремо та в розрізі кодів економічної класифікації видатків. За різними бюджетами складаються окремі картки.
2	«Картка аналітичного обліку фактичних видатків»	Призначення документу полягає в фіксації фактичних видатків за бюджетними програмами. Складається щомісячно в розрізі економічної класифікації видатків. Фіксація подій відбувається на підставі даним меморіальних ордерів.
3	«Картка аналітичного обліку відкритих (виділених асигнувань)»	Документ складається окремо за загальним та спеціальним фондами бюджету. Відкривається на початок року записами «Затверджено кошторисом на початок року» та заповнюються кошторисні призначення по мірі їх збільшення або зменшення. На кінець місяця розраховуються асигнування по кошторису до кінця бюджетного року..
4	«Картка аналітичного обліку асигнувань та взятих зобов'язань»	Призначення документа полягає у фіксації укладання будь-якого договору, розміщення замовлення в результаті яких будуть витрачені бюджетні кошти у майбутньому. Після кожного розміщення замовлень, договорів фіксуються залишки кошторисних призначень до яких бюджетна установа може розміщати нове замовлення до закінчення бюджетного періоду.

Форми аналітичного обліку виконання кошторису використовують для обліку усього руху фінансування на рахунках установи за кожною бюджетною програмою окремо.

Записи до аналітичних карток здійснюються при кожному руху на рахунках класу витрачання та рахунках отримання асигнувань загального фонду бюджету .

Організація первинного обліку при виконанні видатків за кошторисом дуже важливий захід в державному секторі, який є фундаментом для успішної організації облікового процесу, тому і розглядається провідними експертами в галузі бюджетних відносин.

В дослідженому переліку аналітичних карток Управління соціального захисту населення надається повна та вичерпна інформація стосовно повноти відображення всього бюджетного процесу в частині річного та помісячного розподілу асигнувань.

В таких формах звітності є можливість відстеження та прогностного аналізу наближення фінансування за бюджетними програмами на весь поточний рік, також є можливість спостерігати про зміни кошторису, які відбуваються при появі додаткового фінансування або навпаки зняття надлишкового фінансування.

Для поліпшення бюджетного процесу в державному секторі у 2021 році триває «Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі» затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України 20.06.2018р №437.

На виконання якої відбувається реформування бухгалтерського обліку в державному секторі та фінансової звітності з урахуванням вимог національних стандартів для державного сектору розроблених на основі вимог міжнародних положень, стандартів.

Удосконалення методології та модернізації бухгалтерського обліку в бюджетному сегменті передбачає здійснення уніфікованого підходу до організаційно – інформаційному веденні бюджетного обліку. Основні результати впровадженні реформи визначені у табл.1.6 [24]

Таблиця 1.6

Заходи модернізації системи бухгалтерського обліку

№	Заходи	Зміст
1	Удосконалення нормативно-правової бази бухгалтерського обліку та фінансової звітності	Переклад українською мовою міжнародніх стандартів з метою їх застосування в національних положеннях
2	Удосконалення системи бухгалтерського обліку	Забезпечення адаптації інформаційно-аналітичної системи Казначейства з метою застосування плану рахунків, можливість відображення методу нарахувань операцій з виконання бджету
3	Прозорість та якість фінансової звітності	Розробка методичних рекомендацій, щодо консолідованої фінансової звітності. Забезпечення внутрішнього контролю з ведення бухгалтерського обліку.
4	Підвищення кваліфікації працівників бухгалтерських служб	Розробка програми навчання та підготовки працівників Казначейства, головних розпорядників бюджетних коштів.
5	Створення та впровадження інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку	Необхідність автоматизації обліку та складання фінансової звітності для ІТ-систем

При впровадженні таких заходів щодо модернізації бюджетної сфери , щодо обліку виконання кошторисів та формування фінансової звітності, Міністерство фінансів України передбачає в першу чергу, підвищити рівень прозорості, відкритості та достовірності фінансової звітності бюджетних установ при здійсненні своїх повноважень. Такі кроки в адаптації дозволять досягти високої ефективності у прийнятті управлінських рішень у державному секторі.

Запровадження такої реформи дозволить здійснити консолідацію фінансової звітності на всіх рівнях бюджетних розпорядників грошових коштів в короткі терміни та з високим рівнем достовірності та якості звітів.

1.3. Облік фінансування та виконання кошторису через державну казначейську службу України

Діяльність Державного казначейства полягає в реалізації принципу «Єдиного казначейського рахунку» державного, місцевого та обласного бюджетів, який дає змогу здійснювати моніторинг за щоденним станом надходження та витрачання державних ресурсів.

Такі заходи забезпечують маневрування фінансовими ресурсами України державною казначейською службою, а право розподілу асигнувань залишається за профільними міністерствами та відомствами відповідно до законодавства.

За банківською системою залишається функція акумуляції коштів державного бюджету в частині їх зберігання та перерахування за платіжними дорученнями від казначейської служби до отримувачів послуг та допомог.

Такий розподіл повноважень в поділі функцій є найбільш прийнятним, тобто фінансова частина управління державним бюджетом здійснюється головним агентом держави в особі державного казначейства України, а функція оплати усього масиву платежів соціального забезпечення належить банківській системі закріпленої за територіальною основою.

Цикл бюджетного процесу триває понад два роки від складання проекту кошторису до затвердження звіту про його виконання. Бюджетний процес в Україні визначається Конституцією України, Бюджетним кодексом, законодавчими та нормативними актами.

Державне управління казначейської служби України здійснює контроль за відповідністю обліку та виконання кошторисів установ соціального захисту населення в частині їх поставлення на облік для виконання відповідних витрат за кодами економічної класифікації видатків.

До затвердженого бюджетного розпису, тобто початкового кошторису розпорядники коштів одержують бюджетні асигнування, що являють собою підставу для подальшої сплати допомог та пособій для забезпечення ведення

соціально-економічної діяльності. Взяття бюджетних зобов'язань на сплату будь-якого різновиду соціальних виплат відбувається в межах бюджетних асигнувань встановлених кошторисом.

Стадії виконання кошторису соціального забезпечення наведені у рис. 1.5 [26]

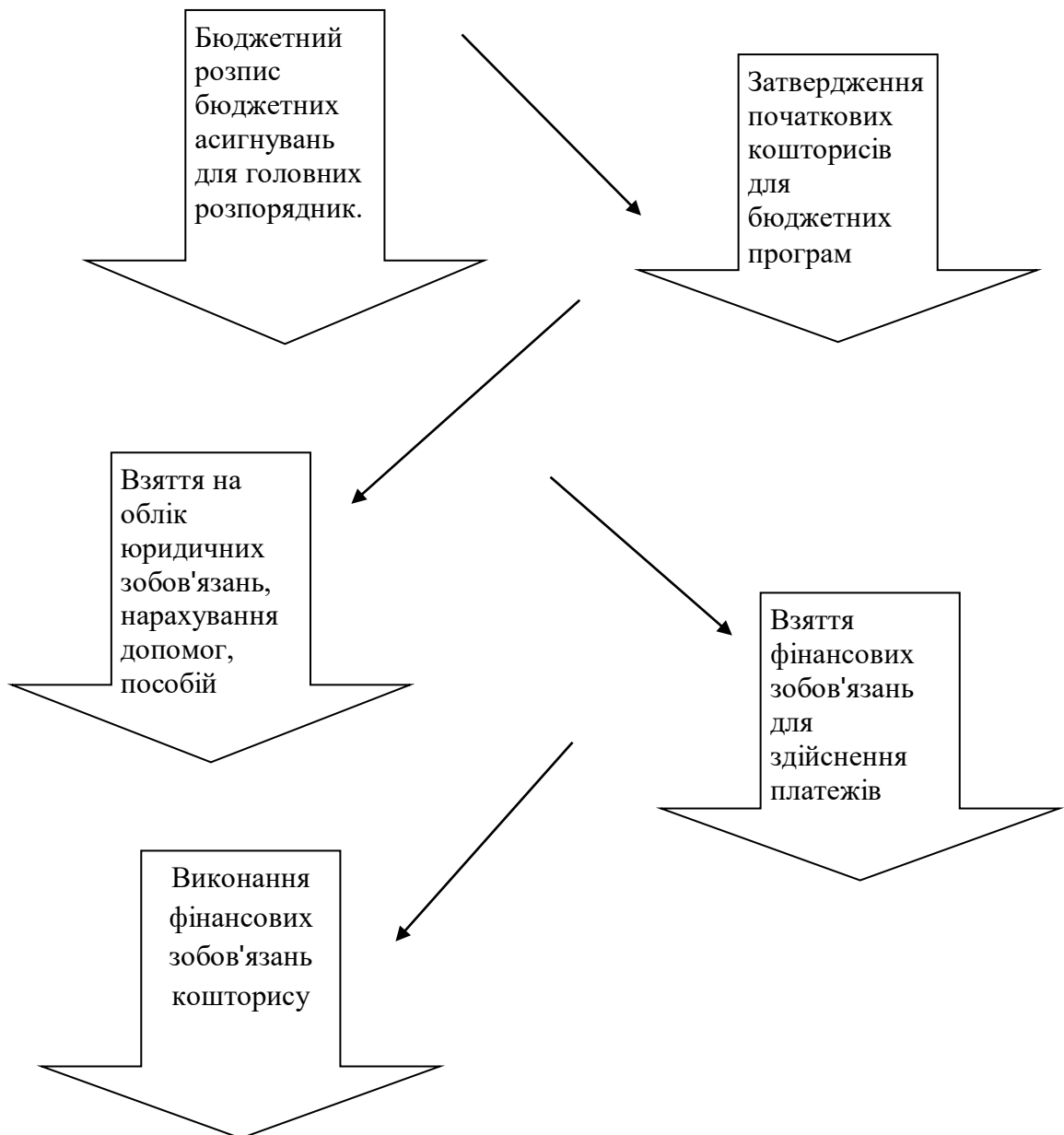

Рис.1.5 Стадії виконання кошторису діючих бюджетних програм по закладу соціального забезпечення

Кошторис доходів та видатків являє собою плановий документ для отримання фінансування від міністерств та відомств для виконання органами соціального захисту своїх першечергових зобов'язань.

Державне казначейство України здійснює постійний моніторинг та контроль за відповідністю кошторисів, згідно яких беруться бюджетні зобов'язання (взяття на облік угод на отримання послуг, взяття юридичних зобов'язань згідно кошторисних призначень) та здійснення видатків за економічною класифікацією видатків.

Бюджетне зобов'язання – розміщення замовлення, укладання угоди або придбання товару чи послуги протягом бюджетного періоду за яким з перебігом часу буде виконане платіжне доручення про сплату соціальних послуг та допомог [27].

Виконання кошторису по установах державної казначейської служби відбувається шляхом проведення платіжних доручень безпосередньо на користь тих підприємств та установ, які надали послугу або виконали відповідну роботу, тобто формування видаткової частини кошторису в частині соціальній забезпеченості.

Зобов'язання зареєстроване або взятє за перевищенням бюджетних повноважень, тобто кошторису не вважається бюджетним зобов'язанням.

Після реєстрації та поставленням кошторису на облік до казначейської служби України управління соціального захисту може формувати юридичні зобов'язання на загальний розмір кошторису або укладати угоди на отримання послуг.

Бюджетне асигнування- право надане розпоряднику бюджетних коштів здійснити платежи згідно своїх повноважень за конкретною метою та в процесі виконання бюджету державного або місцевого бюджетів.

На рівні виконання кошторису бюджетних програм державна казначейська служба виконує обслуговування бюджетного процесу виконання кошторису бюджетних програм.

Основні етапи здійснення нагляду та моніторингу наведені на рис.1.6

[14]

Рис. 1.6 Етапи виконання кошторису бюджетних програм

Основним призначенням Державної казначейської служби України є поліпшення процесу управління державними ресурсами шляхом забезпечення отримання необхідних фінансових ресурсів для успішного ведення соціально-економічної діяльності в частині забезпечення соціальних допомог.

Діяльність казначейської служби тісно пов'язана з виконанням національного бюджету та управлінню державними фінансовими активами та зобов'язаннями.

Рух фінансування відбувається на рахунках казначейської служби існують основні різновиди рахунків [29]:

- бюджетні рахунки передбачені для забезпечення казначейського обслуговування коштів державного або місцевого бюджетів;

- рахунки передбачені для зарахування надходжень на таких рахунках відбуваються зарахування доходів бюджетів;

- бюджетні рахунки для операцій з бюджетними коштами відбуваються операції з асигнуваннями передбаченими на виконання відповідних програм і заходів у державному та місцевому бюджеті;

- депозитні рахунки, рахунки відкриваються в органах УДКСУ для операцій з коштами, які з настанням відповідних умов підлягають поверненню;

- небюджетні рахунки, відкриваються для операцій з коштами що не належать до операцій з бюджетів (зарахування єдиного соціального внеску, кошти фінансового резерву);

- особові рахунки, рахунки для обслуговування місцевих бюджетів за відповідними кодами бюджетної класифікації;

- рахунки для обліку операцій по загальнодержавним витратам передбачає здійснення витрат за загальнодержавними витратами;

- рахунки одержувачів бюджетних коштів операції з виконанням плану використання бюджетних коштів;

- рахунки для обліку операцій з міжбюджетними трансфертами, облік руху фінансування загального (спеціального) фондів місцевих бюджетів за міжбюджетними трансфертами;

-реєстраційні рахунки розпорядників бюджетних коштів, відкриваються для виконання загального фонду кошторисів;

-спеціальні реєстраційні рахунки розпорядників бюджетних коштів, для обліку операцій з виконання спеціального фонду кошторисів.

Такі рахунки відкриваються для ведення соціально-економічної діяльності за виконанням кошторису щорічно на початок нового бюджетного періоду відповідно до закону про Державний бюджет України та рішень про місцеві бюджети.

Всі відкриті рахунки реєструються в книзі відкритих рахунків, яка ведеться органами УДКСУ. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів виконується згідно умов договору між казначейством та клієнтом.

Важливим атрибутом обслуговування є дистанційне обслуговування клієнтів шляхом укладання договору на дистанційне обслуговування бюджетів згідно програмного комплексу «Клієнт казначейства».

Клієнту надається електроний доступ до перегляду рахунків розпорядників та одержувачів бюджетних коштів та відокремлених структурних підрозділів.

На постійній основі відбувається формування та видача виписок про надходження та витрачання фінансування до яких в обов'язковому порядку підкріплюються первинні документи (меморіальні ордери, платіжні доручення).

Важливою рисою обслуговування бюджетних установ є надання швидкого доступу до формування та сплати взятих зобов'язань на оплату соціальних послуг в реальному часі із застосуванням електронних ключів, токенів, криптограм.

Важливою рисою діяльності казначейської служби є виділення фінансових ресурсів бюджетним установам для ведення бюджетних програм, які направлені на соціальний захист громадян перебуваючих на обліку в бюджетних установах, наведемо основні та домінуючі функції державної казначейської служби в обслуговуванні бюджету у табл.1.7 [30]:

Таблиця 1.7

Касове обслуговування кошторису бюджетних установ

№	Зміст	Короткі відомості
1	Відкриття рахунків	Здійснюють та встановлюють порядок відкриття рахунків для зарахування кожного різновиду допомог та послуг
2	Єдиний казначейський рахунок	Транзитні рахунки для виконання кошторису при зарахування на Єдиний казначейський рахунок
3	Розрахункові документи	Підготовка та проведення поверненню надмірно сплачених або помилково сплачених платежів. Здійснення контролю за нарахуванням та сплатою платежів податку на додану вартість
4	Облік доходів	Організація ведення обліку доходів відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку при виконанні кошторису державного, місцевого бюджету у розрізі кодів бюджетної класифікації та типів операцій
5	Ведення реєстрів розпорядників коштів	Відкриття особових рахунків та їх реєстрація. Ведення реєстрів розпорядників коштів
6	Оперативне прогнозування	Прогнозування та касове планування бюджетних коштів згідно кошторису
7	Ведення поточної діяльності	Перерахунок бюджетних коштів їх розпорядникам, оплата витрат при виконанні кошторису бюджетних установ. Закритті реєстраційних рахунків після закінчення бюджетного року
8	Виконання кошторису	Перевірка цільового використання фінансування
9	Звітність	Перевірка та опрацювання зведених показників кошторису доходів та видатків, зведення та формування бюджетної, фінансової звітності, фіксація звітності для подальшого надання вишестоячим розпорядникам державного фінансування.

Оскільки планові показники кошторису та виконання витрат на соціальний захист на кінець звітнього періоду завжди різняться та мають суттєву різницю, доцільно зазначити, що органи державної казначейської служби здійснюють постійний контроль та моніторинг цільового використання фінансування кошторису бюджетних закладів.

Виконання обліку та видатків державного сектору здійснюється на основі реєстраційних рахунків, які відкриваються згідно кодів економічної класифікації видатків, тобто мають цільовий напрямок надходження та використання кошторисних призначень.

Відкриття рахунків відбувається кожного року на початок бюджетного періоду з обов'язковим наданням пакету документів до державної казначейської служби.

Видатки кошторису за державним або місцевим бюджетом відіграють велику роль у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку суспільства.

Для забезпечення безперебійного фінансування та покриття всіх здійснених нарахувань у межах конкретних повноважень їх розподіляють та класифікують.

Розподіл та класифікація відбувається для чіткого розмежування видатків бюджетних установ та одержувачів бюджетних коштів за економічними кодами класифікації видатків та характеристиками операцій.

Економічна класифікація видатків бюджету забезпечує єдиний підхід до всіх учасників бюджетного процесу з точки зору виконання кошторису, тобто відбувається чітке прикріплення видатків до конкретного джерела фінансування [31].

Державна казначейська служба здійснює контроль за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів тому і передбачає, що бюджетне фінансування використовують тільки на ті заходи, які визначені бюджетними призначеннями та бюджетними асигнуваннями.

Видатки за кошторисами по установам соціального забезпечення найчастіше здійснюються за наступними кодами економічної класифікації видатків бюджету, які є дуже поширеними серед учасників бюджетного процесу та ведені у табл. 1.8 [32]

Таблиця 1.8

Коди економічної класифікації видатків по установам соціального
забезпечення

№	Кекв	Назва	Короткі відомості
1	2100	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	Передбачаються видатки на оплату праці всіх працівників бюджетних установ. Заробітна плата за встановленими посадовими окладами або розцінками всіх штатних працівників
2	2110	Оплата праці	
3	2111	Заробітна плата	
4	2240	Оплата послуг	Оплата послуг сторонніх підприємств
5	2281	Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних програм	Виконання загальнодержавних програм
6	2282	Окремі заходи по реалізації державних програм, не віднесених до заходів розвитку	
7	2610	Субсидії та поточні трансферти підприємствам	Субсидіарні виплати
8	2700	Соціальне забезпечення	Виплата соціальних пособій Виплата пенсій та соціального забезпечення
9	2710	Виплата пенсій і допомоги	
10	2730	Інші виплати населенню	

Важливим кроком по здійсненню видатків за кошторисом є їх законністю та доцільністю, яка повною мірою лежить на бюджетних закладах.

Витрачання державного фінансування за нецільовим призначенням має наслідки у притягненні відповідальних осіб до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності у порядку визначеному законами України. Керівники казначейської служби також несуть персональну відповідальність у разі вчинення ними бюджетного правопорушення та невиконання вимог щодо казначейського обслуговування бюджетів встановлених Бюджетним кодексом.

Висновки до розділу 1

В першому розділі здійснено теоретичний огляд законодавчо-нормативних актів та норм по затвердженню показників кошторису бюджетних програм та доцільності здійснення видатків за напрямками фінансування. Бюджетний процес являє собою формування, затвердження та виконання бюджету, в якому закладається стратегія економічної та соціальної політики.

Розглянуто процес формування кошторису бюджетних програм. Кошторис бюджетної установи – основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання своїх функцій та досягнення результатів.

Досліджене теоретичне питання формування видатків кошторису бюджетної організації з наведенням особливостей стадій бюджетного процесу.

Проаналізовані пріоритетні напрямки фінансування бюджетних програм соціальної сфери для здійснення соціально-економічних повноважень на території Ясинуватського району. Розкриті питання звітування про одержані асигнування у аналітичному обліку з наведенням особливостей заповнення відповідних карток бюджетної звітності. Наведений стислий огляд всіх форм карток передбачених для застосування у бюджетному секторі.

Досліджені основні коди економічної класифікації видатків кошторисів бюджетних програм органів соціального захисту населення з наведенням прикладів. Вивчене питання основних функцій державної казначейської служби України по виконанню кошторису бюджетної програм.

Проаналізовані основні функції УДКСУ в частині зведення, складання та надання бюджетної, фінансової, консолідованої звітності для надання повної інформації про доходи, витрати і фінансові результати для формування вичерпної інформації про фінансовий результат ведення бюджетного процесу при виконання кошторису.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ, ЯК УЧАСНИКА БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Характеристика діяльності управління соціального захисту населення

Забезпечення функцій соціального захисту населення у Ясинуватському районі Донецької області виконує Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації.

Установа, (заклад), організація згідно «Витяга з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» є державною організацією, код ЄДРПОУ:25928832, місце знаходження 86020, Донецька область, Ясинуватський район, с.м.т.Очеретине, мікрорайон Гідробудівників, будинок 12 (Дод.А)

Установу очолює начальник, який призначається на посаду і звільняється з посади головою райдержадміністрації, згідно із законодавства про державну службу та за погодженням з Директором Департаменту соціального захисту населення Донецької облдержадміністрації.

Всі повноваження керівництва наведені у «Положенні про управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації» (Дод.Б). Функціями установи бюджетної сфери є виконання кошторисів доходів та видатків для здійснення соціальної політики направленої на всіляку матеріальну, соціальну, професійну, адаптивну роботу для громадян мешкаючих в межах Ясинуватського району та прилеглих до нього територій .

Щоб докладно дослідити бюджетний процес ведення соціальної роботи в частині реалізації кошторису необхідно розуміти основні повноваження закладу із соціального забезпечення, наведемо основні, пріоритетні напрямки фінансування соціального забезпечення у табл. 2.1:

Таблиця 2.1

Пріоритетні напрямки фінансування бюджетних програм передбачених для незахищених верств населення по управлінню соціального захисту населення

Ясинуватської райдержадміністрації

№	Напрямок фінансування	Короткі відомості про заходи із соціального забезпечення
1	Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення	Формування нарахунків до всіх послуг з забезпечення догляду за дитиною при пологах та народженні
2	Заходи із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення	Призначення матеріальної допомоги для дітей перебуваючи у несприятливих умовах проживання
3	Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань.	Формування потреби для здійснення заходів щодо призначення допомоги до 9 травня
4	Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	Виплати призначені для громадян постраждалих внаслідок ЧАЕС
5	Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг.	Готівкові пільги та субсидії громадянам перебуваючим на обліку в управління
6	Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам.	Покриття витрат на оплату ЖКП для ВПО
7	Виплата допомоги на дітей фізичним особам – підприємцям, які виділені із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19.	Допомога ФОПам постраждалим від COVID-19
8	Виплата матеріальної допомоги військовослужбовцям, звільненим з військової строкової служби	Призначення матеріальної допомоги військово службовцям
9	Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації осіб з інвалідністю	Допомога для всіх громадян з інвалідністю
10	Реабілітація дітей з інвалідністю	Допомога для дітей хворих на ДЦП

Процес здійснення соціальних повноважень пов'язаний із мобілізацією всіх доходних ресурсів установи за всіма напрямками одержання фінансування на реалізацію виконання заходів передбачених для здійснення видатків кошторису для забезпечення розвитку виконання програми розвитку суспільства.

Для чіткого розмежування витрачання державних коштів бюджетної установи здійснюється постійний нагляд та контроль державної казначейської служби України в межах району при застосованні економічної класифікації видатків бюджету, яка затверджена наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333.

Відмінною характерною рисою бюджетного процесу є залучення фінансування на виконання соціальної політики держави для виконання заходів із надання всібічної та всеохоплючої матеріальної, фінансової, гуманітарної підтримки для захисту незахищених верств населення, тобто такі заклади є неприбутковими.

Такі установи виступають як з'єднувальна ланка між державою та пересічним громадянином.

Одержавши фінансування на здійснення соціальних повноважень управління соціального захисту населення відразу формує видатки до кошторису бюджетних програм для погашення здійснених нарахувань в частині послуг та допомог в поточному році.

Весь бюджетний процес управління соціального захисту населення в частині забезпечення соціальної політики держави та донесення її інформації до мешканців району виконують працівники задіяні виконанням бюджетного процесу.

Дослідимо фактичний штатний розпис працівників управління соціального захисту населення та структурний склад всіх відділів (секторів) згідно штатного розпису (Дод.В), які наведені у табл. 2.2

Таблиця 2.2

Штат управління соціального захисту

№	Структурний підрозділ	Кількість осіб
1	Керівництво, (начальник управління, заступник управління)	1 посада штатного розпису 1 посада штатного розпису
2	Сектор кадрової та організаційної роботи (завідувач сектору, головний спеціаліст відділу)	1 посада штатного розпису 1 посада штатного розпису
3	Відділ бухгалтерського обліку (начальник відділу, 4 головних спеціаліста відділу)	1 посада штатного розпису 4 посади штатного розпису
4	Сектор праці (завідувач сектору, головний спеціаліст відділу)	1 посада штатного розпису 1 посада штатного розпису
5	Відділ прийому громадян з питань грошових виплат та компенсацій (5 головних спеціалістів відділу),	5 посад штатного розпису
6	Відділ прийняття рішень з питань грошових виплат та компенсацій (начальник відділу, 4 головних спеціаліста відділу)	1 посада штатного розпису 4 посади штатного розпису
7	Відділ автоматизованої обробки інформації (начальник відділу, 3 головних спеціаліста відділу)	1 посада штатного розпису 3 посади штатного розпису
8	Відділ персоніфікованого обліку і соціального обслуговування пільгових категорій громадян (начальник відділу, 4 головних спеціаліста відділу)	1 посада штатного розпису 4 посади штатного розпису
9	Головний спеціаліст-державний соціальний інспектор (2 головних спеціаліста відділу)	2 посади штатного розпису
Разом		32 посади

Працівники управління - державні службовці, в своїй повсякденній роботі повинні володіти знаннями Конституції України, доцільно застосовувати Закони України «Про запобігання корупції» правильно застосовувати у своїх повноваженнях розпорядження голови Ясинуватського району. В своїх робочих моментах вміло користуватися Законом України «Про місцеві державні адміністрації», «Про державну службу», «Про звернення громадян», «Про засади мовної політики», «Про державну таємницю».

Працівники бюджетного сектору повинні вільно володіти українською

мовою, користуватися правилами ділового етикету, вміти своєчасно застосовувати методи і форми роботи із засобами масової інформації, мати навички роботи на комп'ютері та вміти застосовувати свої навички в опрацюванні відповідної інформації, володіти нормами охорони праці та протипожежного захисту.

В Управлінні соціального захисту населення на відділ бухгалтерського обліку покладена функція ведення бухгалтерського обліку та звітності. Функціональні повноваження відділу бухгалтерського обліку при управлінні соціального захисту населення призначені для своєчасного відображення фінансово-господарських операцій бюджетної установи.

Незамінним функціями відділу є ведення та облік виконання кошторисних призначень у нарахуваннях та виплаті заробітної плати та опрацюванні листків непрацездатності для всіх працівників управління. Функціональні повноваження відділу визначаються «Положенням про облікову політику», а також «Посадовими інструкціями працівників» (Дод.Г,Д).

Положення установи про облікову політику складене та розроблене згідно нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Облікова політика відділу складена із застосуванням методичних рекомендацій зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку, які регулюють питання бухгалтерського обліку та звітності.

Таке опрацювання законодавчих актів слугує належної організації ведення бухгалтерського обліку та складання бюджетної та фінансової звітності. Календарний рік є бюджетним періодом, проміжні облікові періоди- квартал, місяць, фінансова та бюджетна звітність за такими періодами складається наростаючим підсумком із початку звітнього періоду. Дослідимо основні завдання та обов'язки працівників відділу бухгалтерського обліку управління соціального захисту населення направлені на здійснення кошторисних видатків до діючих бюджетних програм, які наведені у табл.2.3

Таблиця 2.3

Ключові показники результативності, ефективності працівників відділу бухгалтерського обліку при виконанні кошторисних призначень

№	Завдання	Функції	Виконання
1	Забезпечення та контроль виконання всіх напрямків фінансування діючих бюджетних програм в розрізі КЕКВ	Планування, складання, здійснення видатків за «Кошторисами доходів і видатків» загального фонду бюджету.	Постійна оперативна, поточна інформація щодо внесення змін до виконання запланованих заходів для ефективності використання бюджетних призначень.
2	Облік фінансових видатків на казначейських рахунків	Здійснення видатків за цільовим призначенням в межах розподілу планових асигнувань	Формування витрат для охоплення всіх потребуючих верств населення
3	Забезпечення використання державних надходжень за КЕКВ	На постійній основі контроль виплат направлених на поштові відділення.	Складання вичерпної інформації по розрахунку витрат із загального розпису
4	Забезпечення формування платежів	Підготовка платіжних доручень до відділення Державного казначейства	Постійне опрацювання наявності потреби
5	Контроль наявності невикористаних залишків на рахунках установи	Внесення змін та пропозицій для уникнення заборгованості або невикористаних асигнувань	Суцільний моніторинг та супровід здійснених платежів

Складання та оформлення первинних документів здійснюються відповідно до вимог про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Строки опрацювання та здавання документів зазначені у графіку документообігу для всіх працівників згідно наказу керівника установи. Головні розпорядники, а саме Департамент соціального захисту населення Донецької облдержадміністрації встановлює для управління граничні обсяги видатків бюджету із загального фонду за

державним бюджетом на бюджетні програми (функції).

Для своєчасного виконання своїх основних соціальних повноважень в частині послуг та допомог бюджетна установа складає кошториси за всіма бюджетними програми на поточний бюджетний рік, а також затверджує кошторис на здійснення виконавчої влади з оплати праці працівників установи.

Також, хотілося зазначити, що кожний розрахунок належить до встановленої функції установи, тобто державної бюджетної програми, яка встановлює та закріплює на які саме верстви населення буде призначатися цільове фінансування та відповідно використання державних коштів. До попередніх розрахунків на майбутні періоди також належить, початкове встановлення необхідних грошових коштів не тільки в розрізі категорій отримувачів, а й способи отримання призначених допомог та компенсацій.

Уповноваженими банками для отримання соціальних виплат у Ясинуватському районі виступать відділення Ощадбанка та Приватбанка. Для отримання соціального забезпечення на Поштові відділення необхіден вище згаданий розрахунок до виплатних пособій розроблений виключно для громадян надлежаних для сплати пособій з готівкою на руки. Від загальної суми соціальних пособій нараховуються поштові видатки для доставлення окремим особливо незахищених категоріям отримувачів грошових виплат до місця фактичного перебування. Відповідальність за своєчасність, достовірність та зміст всіх наданих розрахунків несе управління соціального захисту населення.

Таким чином, працівниками установи здійснюється кропітка, щоденна робота в частині прорахунка майбутніх витрат при формуванні початкового кошторису та фактичного виконання кошторису за всіма бюджетними програмами, які складають бюджетний процес.

2.2. Дослідження основних напрямків витрат в обслуговуванні потреб суспільства

Для доцільного та якісного вивчення бюджетного процесу є сенс проаналізувати основні показники ведення господарювання за основними показниками характерними для бюджетного сектору.

Основними діючими напрямками фінансування та витрачання державних ресурсів є бюджетні програми за допомогою яких відбувається процес надання соціальних послуг та допомог в межах Ясинуватського району та прилеглих територій, а також сплата усіх витрат передбачених для утримання закладу та оплати праці працівників зайнятих бюджетним процесом.

Основні ключові показники діяльності управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації наведені у табл.2.4

Таблиця 2.4

Основні показники соціально-економічної діяльності

№	Показник діяльності	2018рік,грн	2019рік,грн	2020рік,грн	Абс.відхил. (+,-)	
					2019/2018	2020/2018
1	Чисельність працівників задіяних бюджетним процесом,осіб	32	32	32	0	0
2	Видатки для здійснення соціально-економічної діяльності,грн	14598719,54	17451115,77	43247924,30	2852396,23	28649204,76
3	Витрати на оплату праці працівників задіяних бюджетним процесом,грн	5394996,52	4641581,63	4336261,29	-753414,89	-1058735,23

З наведених показників діяльності маємо уявлення про основні напрямки здійснення витрат за кошторисом бюджетних програм, які затверджені для здійснення соціальної політики на території Ясинуватського району, а також видатки затверджені на оплату праці працівників зайнятих бюджетним процесом.

За підсумками маємо можливість спостерігати про збільшення видатків на затвердження бюджетних програм передбачених для забезпечення ведення соціальної політики України серед громадян перебуваючих на обліку в державних установах.

На протязі 2018-2020 років чисельність працівників складає 32 штатні одиниці, які забезпечують ведення бюджетного процесу такий показник є гарним явищем який свідчить про укомплектований штат працівників.

При вивченні показників оплати праці працівників та оплати послуг (теплопостачання, електроенергія, водопостачання та водовідведення) за аналізуємий період спостерігається поступова тенденція на зменшення витрат передбачених для видатків на апарат самої установи.

Основними показниками характерними для бюджетного сектору є статті видатків на оплату праці працівників державного сектору у Донецької обласної державної адміністрації.

Такі заходи передбачені бюджетною програмою КПКВК 7751010 «Здійснення виконавчої влади», які установа здійснює з 2018 року і по теперішній час.

Для подальшого дослідження є сенс у аналізі затвердження показників початкових кошторисних призначень за бюджетною програмою КПКВК 7751010 «Здійснення виконавчої влади».

Виконаємо аналіз динаміки основних показників статей кошторису які передбачені для видатків на утримання апарату установи та оплати праці працівників бюджетного сектору, які наведені у табл.. 2.5

Таблиця 2.5

Динаміка затвердження кошторису на утримання бюджетної установи та оплати праці правників задіяними у бюджетному процесі (Додаток Ж)

№	Показник кошторису	Кошторис 2018рік	Питома вага %	Кошторис 2019рік	Питома вага %	Кошторис 2020рік	Питома вага %
1	Заробітна плата, тис.грн	3889,5	79,22	3582,58	79,20	3252,87	79,34
2	Нарахування на оплату праці, тис грн	855,69	17,43	788,17	17,42	715,63	17,46
3	Використання товарів послуг та оплата комунальних послуг, тис грн	162,99	3,32	140,13	3,10	127,28	3,10
4	Оплата послуг, тис грн	1,7	0,03	12,6	0,28	4	0,1
5	Разом	4909,9	100	4523,4	100	4099,7	100

Штатним розписом по установі затверджені видатки на оплату праці працівників у кількості 32 фактично задіяних у бюджетному процесі працівника починаючи з 2018року, 2019 року, 2020 року.

Оплата праці працівників складає майже 80% всього затвердженого початкового кошторису бюджетної установи, тобто вагома частина витрат складає утримання апарату управління та майже 20% залишку кошторису передбачені на інші заходи по обслуговуванню бюджетної установи.

Також з аналізу динаміки затверджених кошторисних призначень спостерігається тенденція на поступове зменшення витрат на видаткові матеріали, послуги (канцелярське приладдя, покупка папіра, заправка катріджів для оргтехніки) та оплату комунальних послуг.

З дослідження динаміки формування початкового кошторису

затвердженого на оплату праці працівників задіяних бюджетним процесом за аналізуємий період також відбувається поступове зменшення та зниження темпів надходження фінансування на утримання апарату управління. Для дослідження річних показників виконання кошторису по КПКВК 7751010 «Здійснення виконавчої влади» на оплату праці працівників здійснено аналіз фактичного виконання кошторису наведеної у табл. 2.6

Таблиця 2.6

Аналіз річного виконання кошторису на утримання бюджетної установи та оплати праці працівників за період 2018-2020 роки (Додаток 3)

№	Показник річного виконання кошторису	Кошторис 2018 рік зі змінами	Питома вага %	Кошторис 2019 рік зі змінами	Питома вага %	Кошторис 2020 рік зі змінами	Питома вага %
1	Заробітна плата, тис грн	4902,24	24,31	4488,39	96,7	4209,7	97,08
2	Використання товарів послуг, тис грн	431,55	2,14	147,43	3,18	123,65	2,85
3	Соціальне забезпечення, тис грн	14771,99	73,25	0	0	0	0
4	Інші видатки, тис грн	12,4	0,06	5,8	0,12	2,9	0,07
5	Придбання основного капіталу тис грн	48,8	0,24	0	0	0	0
6	Разом	20166,9	100	4641,6	100	4336,2	100

З аналізу фактичного виконання видатків є можливість спостерігати про не значні зміни до початкових кошторисів, які відбуваються за допомогою «Довідок про внесення змін до початкового кошторису», тобто відбувається не суттєве коригування показників видатків кошторису.

Тільки при дослідженні 2018 року відбулося значне збільшення витрат

до початкового кошторису за суттєвими змінами у статті «Придбання основного капіталу». Протягом аналізованого періоду відбувається скорочення та оптимізація всіх напрямків фінансування кошторису на оплату праці працівників, оптимізація видатків на оплату комунальних послуг, що в свою чергу негативно впливає на роботу структурного підрозділу.

При спостереженні за видатками на утримання установи соціального захисту та оплати праці працівників зайнятих виконанням посадових обов'язків відбувається невпинна та суцільна економія на всьому розрізі видатків, як при затвердженні початкового кошторису так і при виконанні кошторису на кінець аналізованого періоду. Для доцільності вивчення ведення соціально-економічної діяльності установи необхідно вивчити фактичні видатки за діючими бюджетними програмами в розрізі кодів економічної класифікації видатків.

Фактичні видатки можуть перевищувати зведені показники касових видатків виконання кошторису бюджетних програм, тому що в касових видатках не враховується кредиторська та дебіторська заборгованість.

Також до фактичного виконання кошторису належить здійснення попередньої оплати послуг з обмеженістю у місячний термін на забезпечення громадян з інвалідністю технічними засобами реабілітації.

Такий захід є доцільним та обгрутованим тому, що установа соціального захисту здійснює видатки на оплату послуг із забезпечення громадян послугами в поточному році, а отримує послуги вже у майбутньому періоді у трьох місячному терміні, тобто відбувається відтермінування надання послуг кінцевому отримувачу. Бюджетні програми затверджуються тільки при наявності категорії отримувачів допомог та пособій, які перебувають на обліку в управлінні соціального захисту населення, тобто фінансування відбувається на конкретний контингент громадян звернувшись для отримання допомог та пособій. Дослідимо фактичні видатки за діючими кошторисами установи у табл. 2.7 (Додаток Ж)

Таблиця 2.7

Фактичні видатки за 2020 рік по бюджетній установі

Кпквк	Бюджетна програма	Кекв	Фактичні видатки
1	2	3	4
2501030	«Виплата деяких видів допомог, компенсацій»	2240	13930,01
		2730	20195203,61
2501130	«Заходи із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення»	2730	1638,00
2501150	«Щорічна разова грошова допомога ветеранам війни і жертвам нацистських переслідувань «	2240	1231,65
		2730	404650,00
2501200	«Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок ЧАЕС	2710	266002,26
		2730	28993,59
2501230	«Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату ЖКП	2240	36721,32
		2730	6043139,18
2501480	«Надання щомісячної адресної допомоги ВПО»	2240	848,38
		2730	15589304,09
2501520	«Виплата допомоги на дітей фізичним особам – підприємцям, які виділені із фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19	2730	188272,30
2501570	«Виплата матеріальної допомоги військовослужбовцям	2730	15753,91
1501040	«Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації УБД .	2282	19029,00
		2730	11988,00
2507030	«Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації осіб з інвалідністю»	2282	395385,00
		2730	15104,00
2507100	«Реабілітація дітей з інвалідністю»	2282	16000,00
Разом	По КЕКВ	2240	52731,36
		2282	430414,00
		2710	266002,26
		2730	42494046,68
РАЗОМ		43243194,2	

З наведеної таблиці маємо уяву про фактичні видатки установи в розрізі бюджетних програм, тобто є можливість здійснити огляд щодо доцільності фактичних видатків кошторису:

-по-перше, за допомогою фактичних видатків є можливість відстежити склад бюджетного процесу та виявити домінуючу бюджетну програму, яка користується соціальним попитом серед кінцевих отримувачів послуг та допомог;

- по-друге, за допомогою кодів економічної класифікації видатків кошторису є можливість проаналізувати цільовий характер здійснених фактичних видатків за аналізуємий період ведення соціально-економічної діяльності за всіма діючими бюджетними програмами;

- по-третє, з наведеного прикладу проаналізувати приналежність статей видатків кошторису бюджетного сектору до економічної класифікації видатків, тобто здійснити моніторинг цільового витрачання фінансування кошторисів діючих бюджетних програм, отже:

-2240 – «Оплата послуг» в частині доставки допомог та послуг до кінцевих отримувачів до дому у готівковій формі, за допомогою такої класифікації маємо можливість відстежити фінансування допомог та послуг на поштові відділення для доставки соціального пособия до дому кінцевим отримувачам;

-2282 – «Окремі заходи по реалізації державних та регіональних програм» передбачені до цільового витрачання державного фінансування;

-2710 – «Виплата пособій та допомог» громадянам перебуваючим на обліку в управлінні соціального захисту населення;

-2730 – «Інші виплати населенню» призначенні на перерахування основних поточних видатків на відділення уповноважених банківських, поштових відділень перебуваючи в межах відповідного району з відповідним укладенням угод або договорів на обслуговування громадян потребуючих піклування держави.

За фактичними видатками є можливість дослідити склад бюджетних видатків за загальнодержавними діючими програмами в розрізі кодів економічної класифікації видатків для відстеження цільового використання фінансування у рис. 2.1

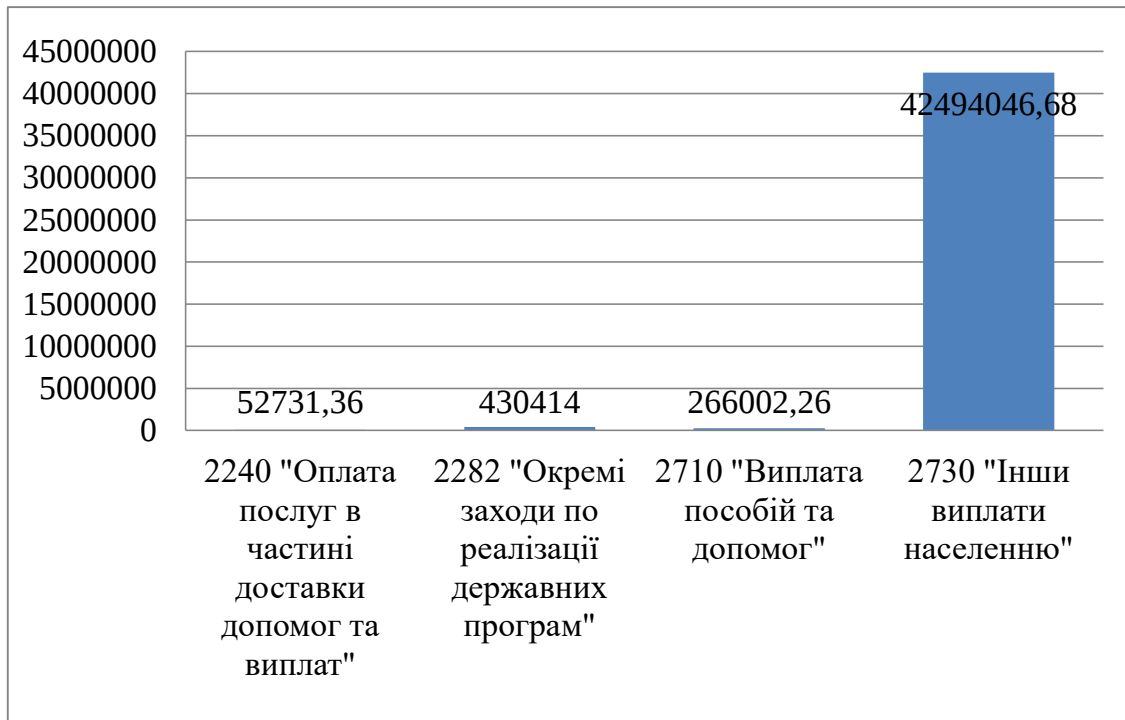

Рис.2.1 Фактичні видатки за кодами економічної класифікації видатків

З дослідженням фактичних показників виконання кошторису можливо зробити висновок, що установа здійснює свої соціально-економічні видатки в межах своїх повноважень, про це свідчать коди економічної класифікації видатків: 2240 «Оплата послуг», 2282 «Окремі заходи по реалізації державних та регіональних програм», 2710 «Виплата пособій та допомог», 2730 «Інши виплати населенню».

Для повноти та якості відображення всіх показників бюджетних програм є можливість дослідити склад та структуру бюджетного процесу по фактичним видаткам здійсненим Управлінням соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації в 2020 році у рис. 2.2

З прикладу наведеної фактичної структури бюджетного процесу маємо можливість проаналізувати основні вагомні видатки кошторисів по установі соціального захисту населення.

Домінуючою бюджетною програмою з наведеного прикладу структури виконання кошторису є КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» код економічної класифікації видатків 2730 та 2240. При аналізі було встановлено, що видатки за кошторисом бюджетної програми складають майже 47% видатків загальних витрат за поточний бюджетний період ведення соціального захисту населення. Згідно «Звіту про надходження та використання коштів загального фонду (форма №2д) (Дод.3):

- Затверджено кошторисом на 2020 рік 20225973,97 грн., в тому числі КЕКВ 2730 у сумі 20210941,53 грн, КЕКВ 2240 у сумі 15032,44 грн.
- Фінансування складає 20225973,97 грн., у тому числі по КЕКВ 2730 у сумі 20210941,53 грн., по КЕКВ 2240 15032,44 грн.
- Касові видатки за звітний період 20224871,54 грн. по КЕКВ 2730 складають 20210941,53 грн., по КЕКВ 2240 13930,01 грн.

Згідно досліджених форм звітності управління соціального захисту населення, а саме «Пояснювальної записки» до звіту річного встановлено наступне, бюджетній програмі присутній великий перелік допомог та послуг за напрямками фінансування (Дод И).

За бюджетною програмою установа здійснює велике залучення фінансування на покриття великого обсягу нарахування послуг та допомог в частині соціального захисту дітей, непрацюючих громадян, осіб з інвалідністю, піклування за дітьми-сиротами та відшкодування послуг «муніципальної няні», здійснення допомог та послуг непрацюючим громадянам, які не мають страхового стажу для нарахування пенсійного забезпечення.

Для подальшого аналізу фактичного виконання кошторису бюджетної програми КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» дослідимо розріз отримувачів грошової допомоги у рис. 2.3 за типами видатків

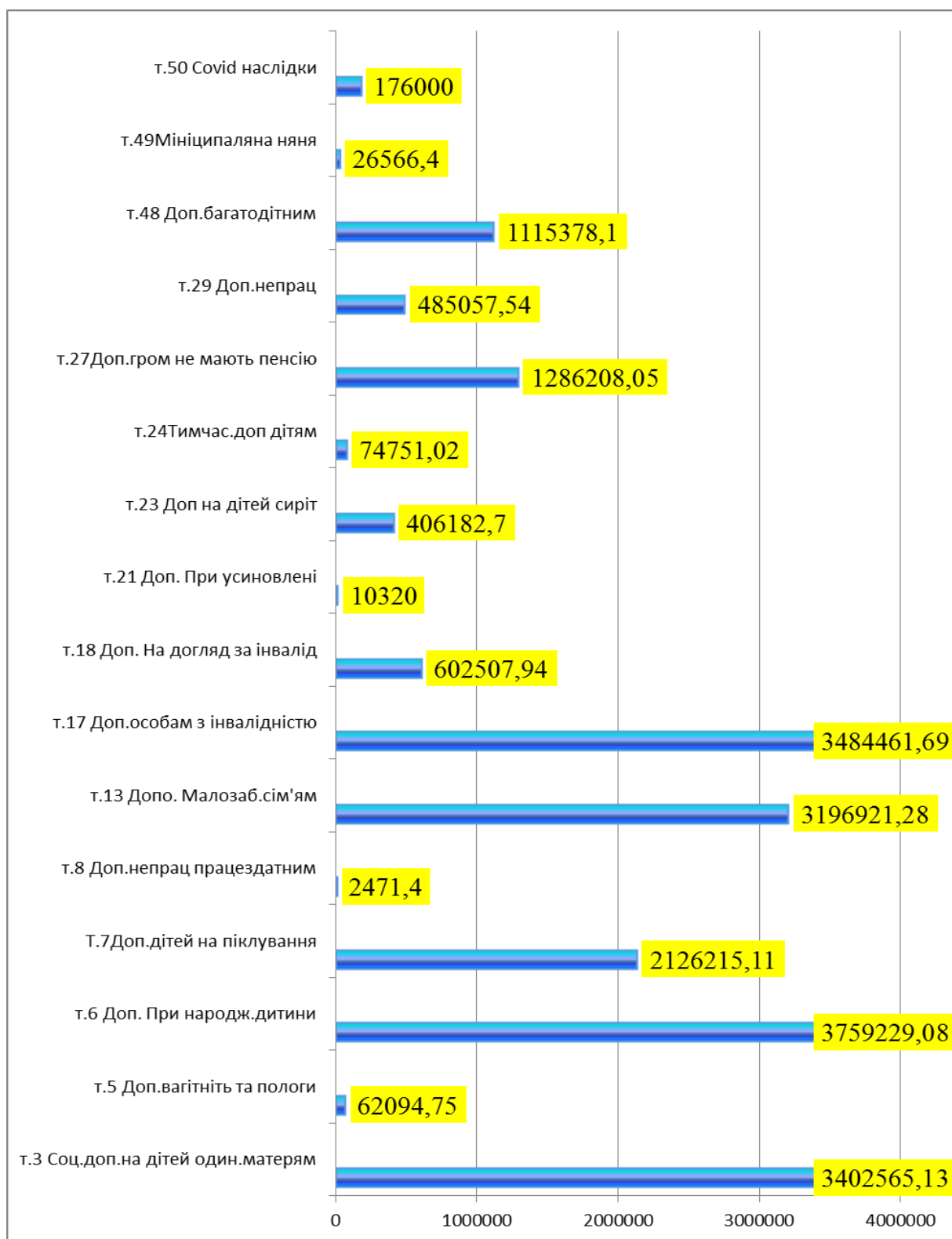

Рис.2.3 Структура домінуючої бюджетної програми КПКВК 2501030

З аналізу досліджувальної бюджетною програмою є можливість спостерігати про великий розріз категорій отримувачів для одержання соціальних допомог та послуг, позитивним моментом є нарощування видатків для охоплення всіх потребуючих верств населення та користування попитом на такий різновид допомог та послуг з боку отримувачів пособій.

З дослідженням структури бюджетного процесу за всіма бюджетними програмами є можливість дослідити ще одну вагому бюджетну програму КПКВК 2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам» код економічної класифікації видатків 2730, 2240, яка складає 36% всього бюджетного процесу на поточний рік (Додаток Ж). В аналізуємій бюджетній програмі немає великої кількості напрямлень виплати допомог та виплат є тільки один різновид допомоги на сплату житлово комунальних послуг внутрішньо переміщени громадянам. Склад бюджетної програми наведений у рис. 2.4

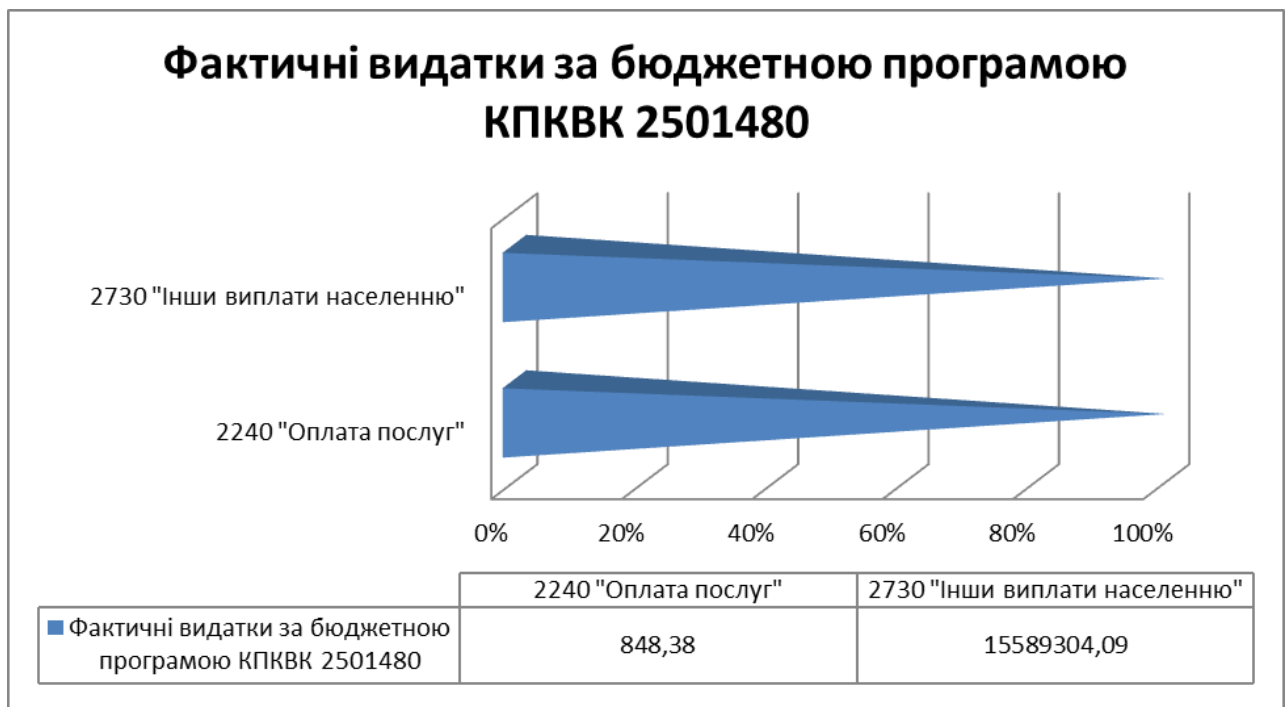

Рис.2.4 Видатки за домінуючою бюджетною програмою КПКВК 2501480

Після проведення дослідження соціально-економічної роботи управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації з виконання кошторису за двома домінуючими програмами, можливо зробити висновок, що домінуючі бюджетні програми повністю є виправданими, ефективними та доцільними до майбутнього запровадження та поширення серед громадян району.

Бюджетна програма КПКВК 2501480 направлена на підтримку внутрішньо переміщених громадян вона містить один різновид допомоги суцільно в допомогу внутрішньо переміщеним громадянам, а бюджетна програма КПКВК 2501030 охоплює в рази більший розріз категорій отримувачів допомог та послуг про це свідчить великий різновид направленостей видатків кошторису.

Для аналізу ефективності ведення планування та виконання кошторису бюджетних програм в установі соціального захисту населення дослідимо якісні та кількісні показники кошторисних призначень за домінуючими програмами бюджетного процесу за досліджуемий період для цього необхідно обчислити такі показники як:

1. Середній індекс виконання показників домінуючих бюджетних програм;
2. Середній індекс виконання показників якості бюджетної програми;
3. Порівняння результативності показників бюджетних програм із показниками попередніх періодів ведення соціально-економічної роботи за досліджуемий період.

Дослідимо ефективність домінуючих бюджетних програм за загальнодержавним фондом по КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення», КПКВК 2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» дослідимо у табл. 2.8 (Дод.К)

Таблиця 2.8

Аналіз ефективності домінуючих бюджетних програм за плановими та фактичними показниками звітних форм по бюджетній установі

Назва показника	Кошторис план 2019 рік,	Кошторис фактичне виконання 2019 рік	Відхилення факт.-план	Кошторис план 2020 рік	Кошторис фактичне виконання 2020рік,	Відхилення факт.-план
Показники ефективності бюджетної програми						
Кошторис 2501480,грн	14865314,70	14863414,69	-1900,01	15841449,46	15830479,17	-10970,29
Кількість отримувачів осіб	1448	1450	2	1463	1465	2
Середні витрати на 1отр.	855,5	854,21	-1,29	902,34	900,48	-1,86
Кошторис 2501030,грн	0	0	0	20225973,97	20224871,54	-1102,43
Кількість отрим.	0	0	0	1518	1516	-2
Середні витрати на 1отр.	0	0	0	1110,34	1111,74	1,40
Показники якості бюджетної програми						
Динаміка виплат по КПКВК 2501480, виплат на рік	12	12	0	12	12	0
Динаміка виплат по КПКВК 2501030, виплат на рік	0	0	0	12	12	0

Здійснено розрахунок середнього індексу виконання показників ефективності бюджетної програми КПКВК 2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на

проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» знайдемо індекс виконання показників ефективності бюджетної програми:

1.Розрахунок середнього індексу виконання показників ефективності домінуючих бюджетних програм [33]

$$I \text{ ефективності} = \frac{\text{Кошторис фактичний}}{\text{Кошторис затверджений на кінець року}} : 2 * 100\%$$

Тобто,

$$I \text{ ефективності} = \frac{15830479,17}{15841449,46} + \frac{900,48}{902,34} : 2 * 100\%$$

$$I \text{ ефективності} = (0,99 + 0,99) : 2 * 100\%$$

$$I \text{ ефективності} = 100\%$$

Здійснено розрахунок середнього індексу виконання показників ефективності бюджетної програми КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» знайдемо індекс виконання показників ефективності бюджетної програми:

$$I \text{ ефективності} = \frac{\text{Кошторис фактичний}}{\text{Кошторис затверджений на кінець року}} : 2 * 100\%$$

Тобто,

$$I \text{ ефективності} = \frac{20224871,54}{20225973,97} + \frac{1516}{1518} : 2 * 100\%$$

$$I \text{ ефективності} = (0,99 + 0,99) : 2 * 100\%$$

$$I \text{ ефективності} = 100\%$$

2. Здійснено розрахунок індексу виконання показників якості бюджетної програми КПКВК2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» за формулою [34]:

$$I \text{ якості} = \frac{\text{План якості фактичного виконання}}{\text{Факт. виконання якості}} : 1 * 100\%$$

Тобто,

$$I \text{ якості} = \frac{12}{12} : 1 * 100\%$$

Здійснено розрахунок індексу виконання показників якості бюджетної програми КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення»

$$I \text{ якості} = \frac{\text{План якості фактичного виконання}}{\text{Факт. виконання якості}} : 1 * 100\%$$

Тобто,

$$I \text{ якості} = \frac{12}{12} : 1 * 100\%$$

З наведених розрахунків якості бюджетних програм є можливість зробити висновок, щодо вдалого ведення соціально-економічного процесу в частині охоплення всіх потребуючих громадян перебуваючих на обліку в управлінні.

3. Здійснено порівняння результативності бюджетних програм із показниками попереднього періоду за діючими бюджетними програмами:

За звітній 2020 рік по КПКВК 2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» він складає:

$$I \text{ ефективності} = 100\%$$

Знайдемо показник ефективності за 2019 рік ведення бюджетної програми КПКВК 2501480, розрахунок будемо здійснювати тільки за цією програмою, тому що видатку за іншою аналізуємою програмою за 2019 рік відсутні, тобто бюджетна програма КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» обслуговувалась із інших джерел фінансування.

$$I \text{ ефективності} = \frac{\text{Кошторис фактичний}}{\text{Кошторис затверджений на кінець року}} : 2 * 100\%$$

Тобто,

$$I \text{ ефективності} = \frac{14863414,69}{14865314,70} + \frac{854,21}{855,2} : 2 * 100\%$$

$$I \text{ ефективності} = (0,99 + 0,99) : 2 * 100\%$$

$$I \text{ ефективності} = 100\%$$

Розрахунок кількості набраних балів за параметрами порівняння результативності бюджетної програми із показниками попередніх періодів відповідає критерію ≥ 1 , то показник складає 100.

Здійснено кінцеві розрахунки ефективності бюджетної програми для захисту внутрішньо переміщених громадян.

$$\Sigma = I \text{ ефективності} + I \text{ якості} + I \text{ ефективності за попередній період}$$

Звідси,

$$\Sigma = 100\% + 100\% + 100\% = 300\%$$

Оскільки виконання кошторису за бюджетної програмою КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» у 2019 році не здійснювалося на загальнодержавному рівні показник ефективності за попередні періоди буде дорівнювати 0.

Виконаємо останій розрахунок ефективності бюджетної програми

$$\Sigma = I \text{ ефективності} + I \text{ якості} + I \text{ ефективності за попередній період}$$

Тобто, індекс ефективності бюджетної програми за 2020 рік складає:

$$\Sigma = 100\% + 100\% = 200\%$$

Висновок, за дослідженнями домінуючих бюджетних програм КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» та КПКВК2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» можливо з впевненістю стверджувати про ефективність ведення бюджетних програм та вдалого виконання кошторису, про такий розвиток подій свідчить досить високі показники розрахунків ефективності.

З аналізу ефективності ведення бюджетної програми можливо впевнено стверджувати, що бюджетна програма по наданню послуг для внутрішньо переміщених громадян є досить вдалою успішною та ефективною про таке свідчить високий рівень ефективності бюджетної програми.

Показники ефективності також є свідченням доцільного та правильного формування початкового кошторису на всіх стадіях його ведення та затвердження. Про бюджетну програму КПКВК 2501030 «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» можливо стверджувати про ефективний розвиток фінансування зазначених допомог та послуг та формування у 2020 році початкового кошторису. Також відповідно до статей Бюджетного кодексу результати оцінки ефективності за період ведення бюджетної програми головні розпорядники оприлюднюють на офіційних сайтах для прозорості та доступності інформації про витрачання державних ресурсів.

Оцінка ефективності використовується в частині удосконалення ведення бюджетного процесу при виконанні кошторису соціальної сфери. За допомогою її показників можливо посилити відповідальність керівників та розпорядників бюджетних коштів за витрачанням цільового фінансування по досягненню оптимального управління ресурсами державного бюджету.

При запровадженні заходів щодо оцінки ефективності бюджетних програм досягаються такі важливі показники:

1. Відбувається спотереження за ефективністю ведення бюджетного процесу в частині планування кошторису бюджетної програми, виконання на різних стадіях бюджетного процесу та звітування про використані бюджетні асигнування за поточний звітний період;
2. На постійній основі виконується моніторинг та контролінг витрачання державних ресурсів на заходи із соціального забезпечення населення;
3. Розроблення заходів щодо оптимізації ефективності бюджетної програми.

2.3. Аналіз фінансової та бюджетної звітності управління соціального захисту населення при здійсненні видатків за кошторисом

За касовими видатками ведення соціально-економічної діяльності є можливість спостерігати за виконанням кошторису через рахунки управління казначейської служби України, тобто касові статті витрат є всі видаткові платежі за всіма діючими бюджетними програмами, які обслуговуються казначейськими рахунками за досліджуємий період.

Касові та фактичні витрати до кошторису аналізуються для відображення чіткої картини ведення соціально-економічної діяльності по витрачання фінансування зі скарбниці держави.

Для аналізу касових видатків проаналізуємо «Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д)» (Дод.Л) за всіма бюджетними програмами.

За пропонуємими формами звітності бюджетних установ можливо здійснити моніторинг оперативного аналізу виконання кошторису бюджетної установи за доходами та видатками загального фонду бюджету.

З досліджуваних форм звітності можливо відстежувати перебіг фінансування та затвердження кошторисних призначень в часових вимірах, тобто за I, II, III, IV квартали ведення соціальної роботи по виконанню кошторису.

За даними формами є можливість відстеження оперативного витрачання планового фінансування та здійснення постійного контролінгу за наявними залишками асигнувань на рахунках державної казначейської служби України.

Для якісного сприйняття інформації наведемо зведені показники затверджених початкових кошторисів за всіма діючими бюджетними програмами у таблиці 2.9 (Додаток К).

Таблиця 2.9

Зведені річні показники початкових кошторисів за 2018-2020 роки за всіма діючими бюджетними програмами

КПКВК	Кошторис			Темп приросту, %	
	2018 р.	2019 р.	2020р	2019/2018	2020/2018
1	2	3	4	5	6
2501030	0,00	0,00	1557769,70	-	-
2501130	4924,00	3816,00	1660,00	-22,50	-66,29
2501150	311779,00	340346,00	363134,00	9,16	16,47
2507030	1203,00	22222,00	8224,00	1747	583,62
2501200	277380,00	235825,00	225792,00	-14,98	-18,60
2501230	0,00	15000,00	375524,45	-	-
2501480	11512827,00	11493658,00	1163613,31	-0,17	-89,89
2501520	0,00	0,00	29758,00	-	-
2501570	0,00	4090,03	15753,91	-	-
1501040	0,00	7236,00	19184,30	-	-
2507100	0,00	41000,00	25000,00	-	-
2505150	6024,00	15145,00	0,00	151,41	-
Разом	12114137,00	12178338,03	3785413,67	0,53	-68,75

З аналізу показників зведених кошторисів, можливо зробити висновок, що затвердження початкових кошторисів за загальним фондом бюджету відбувається на постійній основі.

З появою нових бюджетних програм, які мають сучасний та доцільний етап впровадження відбувається розширення функцій установи соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації на такий розвиток подій навіть не вплинуло призупинення фінансування деяких бюджетних програм.

В цілому по установі за всіма напрямками фінансування відбуваються позитивні зміни в частині збільшення та нарощування розрізу категорій отримувачів послуг та допомог, тобто як наслідок відбувається збільшення видатків за кошторисом та суттєве розширення основних функцій установи соціального захисту населення.

Коригування кошторису відбувається за рахунок зменшення або збільшення призначень, при наявності додаткових звернень від громадян району для отримання послуг з соціального захисту населення, або навпаки відсутності категорій отримувачів тоді відбувається зняття надлишкових фінансових асигнувань за кошторисом.

Внесення змін до розпису за загальним фондом державного бюджету передбачає здійснення та затвердження «Довідок» про внесення змін до кошторисів та планів асигнувань згідно інструкції про складання і виконання розпису державного бюджету України.

При формуванні збільшення фінансування або навпаки зменшення надходжень за кошторисом необхідно обов'язково додавати ґрунтовні пропозиції щодо доцільності виділених або знятих фінансових асигнувань.

Державна казначейська служба України також виконує обов'язкову реєстрацію довідок про внесення змін до кошторису та здійснює їх облік. Здійснення платежів відбувається тільки при наявності затверджених змін до початкових кошторисів з мокрою печаткою головного розпорядника.

Для подальшого дослідження виконання кошторису по веденню бюджетного процесу в частині річного виконання кошторису бюджетних програм здійснено аналіз внесення змін до первісних кошторисів за всіма бюджетними програмами за період ведення соціально-економічної роботи за 2018-2020 роки. Для якісного та доцільного аналізу залучено інформацію з бюджетної звітності фінансових звітів задосліджуємі періоди у табл. 2.10 (Дод.Л)

Таблиця 2.10

Зведений аналіз показників виконання кошторису зі змінами за період
2018-2020 роки

КПКВК	Кошторис зі змінами			Темп приросту у %	
	2018 р.	2019 р.	2020р	2019/2018	2020/2018
1	2	3	4	5	6
2501030	0,00	0,00	20224871,54	-	-
2501130	18165,78	3799,35	1638,00	-79,09	-90,98
2501150	381311,88	394840,43	405881,65	3,55	6,44
2507030	277410,86	761419,18	256386,00	174,47	-7,58
2501200	367862,72	301095,03	300848,59	-18,15	-18,22
2501230	0,00	870733,06	6437767,91	-	-
2501480	13890556,20	14863414,69	15830479,17	7,00	13,97
2501520	0,00	0,00	188272,30	-	-
2501570	0,00	25216,03	15753,91	-	-
1501040	0,00	17412,40	31017,00	-	-
2507100	0,00	12770,00	16000,00	-	-
2505150	22313,01	0,00	0,00	-	-
Разом	14957620,45	17250700,17	43708916,07	15,33	192,22

З наведеного прикладу можливо зробити висновок, що є позитивний розвиток у соціально-економічній діяльності установи, про це свідчить зростаючий темп виконання кошторису. Починаючи з 2018 року та по теперешній час зведені показники бюджетним програмам збільшилися майже у 3 рази на такий розвиток подій не вплинуло навіть призупинення фінансування окремих бюджетних програм. Позитивний момент спостерігається у 2020 році по відношенню до 2018 року темп приросту складає

майже 192,22 %, на такий розвиток вплинули показники програм які тільки почали запроваджуватися у 2020 році.

Також можемо додати, що держава має необхідні важелі для швидкого реагування на зміни в суспільстві вводячи додаткові напрямки соціального забезпечення для особливо потребуєчих громадян. З дослідженого можливо зробити висновок, що бюджетний сектор, а саме видатки на ведення основних функцій установи виконуються в повному обсязі на виконання вимог державної політики спрямованої на соціальне забезпечення. В частині збільшення фінансування надходження за кошторисом формується вчасно додаткова потреба для покриття всіх здійснених нарахувань послуг та допомог для уникнення реєстрації кредиторської заборгованості. Для повноти ведення господарської діяльності необхідно дослідити форми звітності, які фіксують дебіторську та кредиторську заборгованість за досліджуємими періодами наведені у табл. 2.11 (Додаток М)

Таблиця 2.11

Дебіторська та кредиторська заборгованість за бюджетними програмами
за 2018-2020 роки

Бюджетна програма	Заборгованість 2018р./грн.		Заборгованість 2019р./грн		Заборгованість 2020р./грн	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
2507030	4706,96	0,00	4706,96	0,00	154103,00	-
2501230	0,00	0,00	0,00	356871,69	1035,72	356871,69
2501200	0,00	23310,00	0,00	21630,00	-	15777,26
2501480	109521,05	0,00	109521,05	0,00	359957,00	-
2501030	0,00	0,00	0,00	0,00	15737,92	-
Разом	114228,01	23310,00	114228,01	378501,69	530833,64	372648,95

Для якісного сприйняття аналізуємої інформації наведемо досліджені данні у рис.2.5

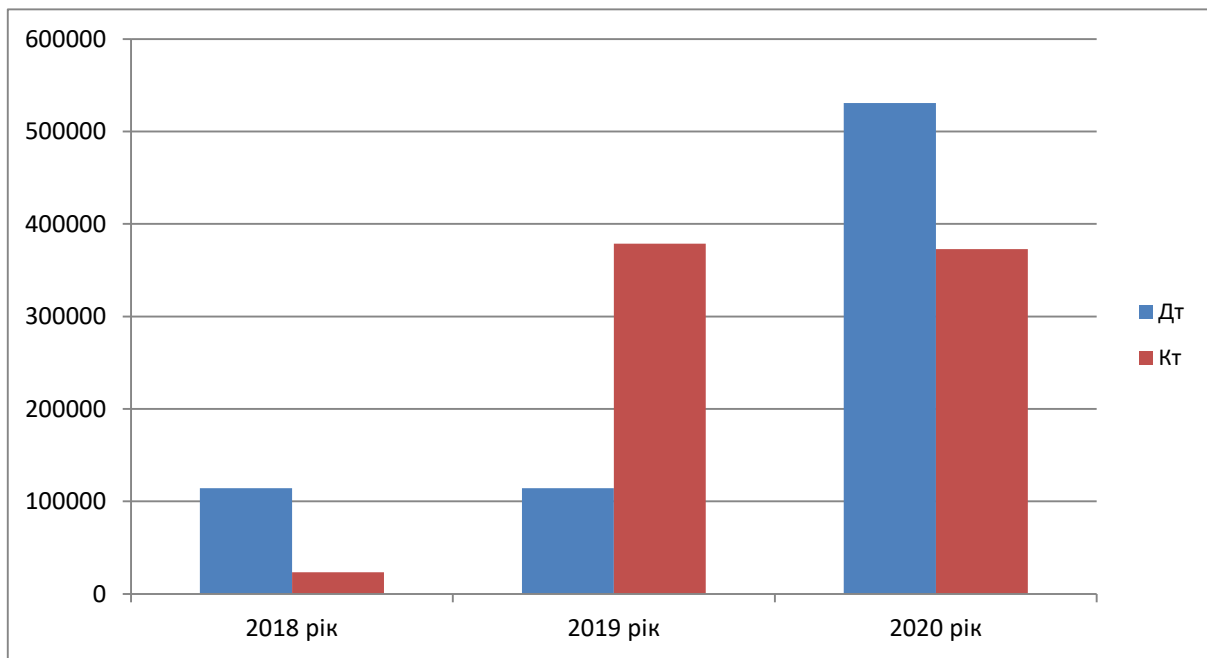

Рис.2.5 Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості за період ведення соціально-економічної діяльності

При аналізі звітних форм, щодо реєстрації кредиторської та дебіторської заборгованості за періоди ведення соціально-економічної діяльності спостерігається її збільшення в розмірах.

Негативним явищем дебіторської заборгованості у 2020 році є збільшення її розмірів майже 4 рази по відношенню до 2018 року, тобто цей факт свідчить наявність профіциту бюджету.

Збільшення дебіторської заборгованості свідчить про фінансування окремих програм за якими є недоопрацювання в частині призначення допомог та послуг.

Також важливим моментом розвитку таких подій є укриття інформації з боку отримувачів послуг та допомог при оформленні будь-якого різновиду пособій (наявність житлових приміщень, наявність дороговартісних транспортних засобів, наявність грошових депозитів на території України).

В такій ситуації бюджетні установи реєструють дебіторське зобов'язання на окремих громадян, які в свою чергу отримавши грошові призначення не поспішають їх повернути назад державі.

Для формування кінцевих висновків дослідимо фінансові звітні форми за 2018-2020 роки, а саме «Звіт про фінансові результати (форма № 2дс) де відбувається фіксація інформації про доходи, витрати і фінансові результати за звітні періоди. Ця форма складається з таких частин:

- «Фінансовий результат діяльності» в цьому розділі установа наводить інформацію про нараховані доходи за обмінними та необмінними операціями поточного бюджетного року;

- «Витрати бюджету (кошторису) за функціональною класифікацією витрат та кредитування бюджету» установа фіксує фактичні видатки за кошторисом код рядка 2510 «Соціальний захист та соціальне забезпечення»

- виконання бюджету (кошторису) наводиться вичерпна інформація про витрачання та виконання усіх взятих зобов'язань;

- елементи витрат за обмінними операціями, організація фіксує матеріальні витрати на придбання будь-яких матеріалів та обладнання також наводиться інформація про амортизацію.

У 2018 році установа зазначила у згаданій формі профіцит бюджету на загальний розмір 81490,00грн. (дебіторська заборгованість перевищує кредиторську) тобто установа спрацювала державі у збиток.

У 2019 році установа зазначила у формі дефіцит бюджету за звітній період на загальний розмір 200416,00грн. (кредиторська заборгованість перевищує дебіторську), тобто установі на виконання своїх повноважень не додали фінансування для покриття своїх витрат на виконання своїх функцій.

У 2020 році установа зазначила у формі профіцит бюджету за звітній період на загальний розмірі 460992,00грн. (дебіторська заборгованість перевищує кредиторську), тобто установа спрацювала держави у збиток.

З проведеного дослідження, доцільно зауважити, що органи соціального захисту не є прибутковими організаціями, 100% одержаних фінансових ресурсів витрачається згідно цільового використання, тобто на виплату допомог та компенсацій, а на розвиток та нарощування структури, як установи бюджетної сфери відчувається відсутність фінансування.

Для поліпшення процесу в напрямку розвитку бюджетної сфери потрібні вагомі важелі вирішення побутових питань з організації ведення бюджетного процесу.

Для цього потрібно запровадити або розвинути заходи із залучення інвестицій до бюджетної сфери, додатково здійснити не державні фонди із поліпшення соціальної сфери та виведення бюджетного сектору із скрутного становища.

Потрібно ввести такі інструменти впливу на склавшуюся ситуацію наведемо основні напрямки поліпшення:

- надання деяких різновидів послуг в бюджетному секторі із застосуванням платної основи та надання послуг з відстрочення платежів;
- розвиток управлінської ланки в бюджетному секторі для якісного та вчасного реагування на соціальні зміни в суспільстві;
- посилення фінансового контролю на всіх стадіях виконання кошторису для всіх учасників бюджетного процесу;
- здійснення постійного моніторингу по всій вертикалі надходження фінансових ресурсів;
- посилення контролю за погашенням кредиторською та дебіторською заборгованістю в частині реалізації кошторису бюджетних програм.

З перебігом часу відбувається невпинна оптимізація державного сектору у зменшенні витрат на організацію ведення повсякденної роботи в частині забезпечення фінансування на безперебійну роботу по оплаті комунальних послуг та послуг сторонніх організацій.

Висновки до розділу 2

При дослідженні соціально-економічної діяльності управління були досліджені основні напрямки функціонування установи на основі аналізу «Положення» про соціальний захист населення. Оцінені «Посадові інструкції» спеціалістів відділу бухгалтерського обліку. Виконаний аналіз основних показників діяльності установи в частині виконання кошторису бюджетних програм передбачених для здійснення соціальної політики України, також досліджені видатки кошторису передбачених для витрат на оплату праці працівників зайнятих бюджетним процесом. Виконаний огляд основних пріоритетних напрямків фінансування бюджетних програм державного бюджету, досліджена структура бюджетного процесу та його склад. Здійснений розрахунок ефективності бюджетних програм в частині встановлення індекса якості, індекса ефективності, та індекса ефективності за попередній період ведення бюджетної діяльності. За яким бюджетна програма по наданню послуг для внутрішньо переміщених громадян є досить вдалою та успішною, про це свідчить високий рівень ефективності бюджетної програми він складає 300%.

Показники ефективності КПКВК 2501480 «Надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» є свідченням доцільного та правильного формування початкового кошторису на всіх стадіях ведення бюджетної програми.

Проаналізовані зведені показники виконання кошторису за всіма бюджетними програмами та розрахован темп приросту за період 2018-2020 роки. Для повноти та якості дослідження діяльності державної установи здійснен аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості за періоди 2018-2020 роки. Сформовані доцільні висновки та надані відповідні рекомендації, щодо склавшейся ситуації.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВЕДЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ОБЛІКУ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ВИДАТКІВ ЗА КОШТОРИСОМ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ

3.1. Шляхи оптимізації та вдосконалення кошторису бюджетної установи в частині оплати праці працівників зайнятих веденням бюджетного процесу.

Бюджетна сфера соціальних відносин є важливою ланкою в процесі надання та отримання соціального забезпечення всіх громадян перебуваючих на обліку у відповідних органах соціального захисту населення.

З дослідженням аналізу ефективності діяльності управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації були виявлені, як позитивні моменти ведення соціально-економічної діяльності так і негативні явища бюджетного процесу при виконанні кошторису бюджетних програм передбачених для здійснення соціальної політики у Ясинуватському районі. Для вирішення існуючих питань по Управлінню соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації необхідні суттєві рішення та довготривалі зміни на всіх етапах ведення бюджетного процесу при наданні відповідних соціальних послуг по виконанню та затвердженню кошторису бюджетних програм.

Удосконаленню потребують всі стадії виконання кошторису від написання заяви від громадянина до формування платіжного доручення до державної казначейської служби для налагодження та поліпшення бюджетного процесу. При запровадженні до бюджетного процесу Управління соціального захисту населення сучасної системи модернізації та удосконалення бюджетного обліку, відбувається суттєве реформування фінансової звітності державного сектору з урахуванням вимог національних положень, стандартів.

Основним підходом удосконалення та модернізації бухгалтерського, бюджетного обліку передбачається здійснення уніфікованого підходу до організації ведення бюджетного обліку в державному секторі. Законодавчо-нормативне забезпечення діяльності управління зазнало суттєвих змін протягом останніх років, зокрема відбулося впровадження в дію нововведень, таких як, наведемо пріоритетні:

- запровадження «Національних положень, стандартів бухгалтерського обліку» затверджених для державного сектору;
- запроваджена в побут бюджетних установ «Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі» затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.06.2018р №437;
- суттєві зміни та перетворення відбулися у новому «Плану рахунків бухгалтерського обліку» затвердженого для використання у державному секторі.

У такий перехідний період реформування бюджетної сфери є необхідність та першочерговість здійснення відповідних кроків по поліпшенню склавшоїся ситуації по Управлінню соціального захисту населення наведемо основні:

- по перше, з постійною обмеженістю фінансових надходжень та відсутністю власних фінансових резервів у бюджетному секторі доцільно залучати додаткове фінансування на утримку установ соціального захисту населення з інших резервних джерел для покриття здійснених витрат;
- по друге, важливим питанням удосконалення та ефективності роботи бюджетної організації є питання отримання гідної оплати праці всіх учасників бюджетного процесу, оскільки з нашого прикладу ведення бюджетного процесу спостерігається погіршення фінансування напрямків оплати праці працівників;
- по третє, важливим елементом підтримки бюджетного сектору є розвиток функцій, які направлені на корегування грошових надходжень на власний розсуд та по наявній потребі у фінансуванні, тому що бюджетним

установам затверджують мінімальні надходження на виконання своєї діяльності, тому в такій ситуації втрачається сенс та стимул для здійснення ефективної та налагодженої роботи в процесі надання соціальних послуг;

- по четверте, важливим внеском до удосконалення та оптимізації ведення бюджетного обліку при виконанні кошторису бюджетних програм є впровадження до бюджетного сектору нових функцій з управлінського обліку за допомогою якого буде відбуватися мобілізація фінансових резервів направлених на оплату праці працівників.

Такі заходи передбачають формування прозорої та достовірної, оновленої звітності за витрачанням бюджетних ресурсів, з'явиться можливість формування повної та вичерпної інформації, щодо наявних власних активів бюджетної організації. Оприлюднення такої інформації забезпечить фінансову, матеріальну, інформаційно-роз'яснювальну підтримку на початкових стадіях виконання бюджету кошторисних призначень. Оновлена звітність забезпечує повну, достовірну, сучасу інформацію та відповідний, постійний моніторинг над веденням прозорості бюджетного процесу.

Важливим моментом державної сфери є запровадження обов'язкового до застосування систему державних закупівель «Прозоро». Бюджетні організації в обов'язковому порядку повинні надавати звітність про витрачені кошторисні призначення на виконання своїх повноважень на електронних, офіційних, публічних сайтах уповноважених для виконання таких дій. Публічні заходи забезпечать якісне та ефективне витрачання цільового використання фінансування призначеного на розвиток суспільства, це є позитивним моментом при формуванні початкових витрат затверджених для здійснення повноважень у сфері соціального захисту населення.

При застосуванні сучасного підходу із закупівель товарів та послуг соціального характеру є можливість якісного планування процедури закупівель із застосуванням ресурсів інтернету та сучасних оновлених електронних майданчиків.

При використанні такого широкого простору для здійснення процедур із замовлення, планування, витрачання фінансових ресурсів досягається прозора картина із отримання кінцевого продукту пересічним громадянином перебуваючого на обліку в установах соціального забезпечення. Електронний доступ до системи «Прозоро» передбачає здійснення онлайн нагляду за всіма учасниками бюджетного процесу на всіх стадіях виконання кошторису бюджетних програм. Такі дії налагоджують процес пропозицій до плану закупівель за оптимальною ціною та якістю послуг та товарів:

- достовірність, прозорість формування державного замовлення на будь-які послуги соціального характеру;

- висока конкурентоспроможність всіх учасників процедурних планових закупівель в частині пропозиції із надання послуг, товарів;

- вибір оптимального пакету послуг при обмеженому обсязі видатків;

- досягнення максимальної економії коштів в державному секторі при одержанні якісних послуг, товарів;

- уникнення корупційних схем та дій направлених на витрачання державного майна не за призначенням.

Бюджетний сектор повинен в першу чергу звітувати про використанні грошові надходження не тільки головних розпорядникам, а й громадянам для яких здійснюються відповідні заходи із соціальної політики. При такому взаємоз'язку буде досягатися найвищий рівень ефективності використання фінансових ресурсів направлених на захист населення. Кожен громадянин району буде щоденно спостерігати про здійснені видатки затверджені на соціальну сферу, такі моменти посилюють ефективність та раціональність ведення бюджетного процесу в частині надання послуг соціального характеру. При дослідженні формування та виконання кошторису по управлінню соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації були виявленні фактичні тенденції про поступове зниження витрат на утримку апарату бюджетної сфери.

Тому доцільно внести корегування та удосконалення ситуації по роботі установи в частині її утримки та оплати праці працівників зайнятих бюджетним процесом, які наведемо у табл. 3.1

Таблиця 3.1

Удосконалення та впровадження позитивних заходів до бюджетного сектору на здійснення виконавчої влади на території Ясинуватського району

№	Показник	Пропозиції по вдосконаленню
1	2	3
1	Оплата праці працівників задіяних бюджетним процесом	Стаття витрат до кошторису є обов'язковою та першочерговою. Збільшення витрат за цією статтею допоможе працівникам отримувати гідну оплату праці в межах середнього показника заробітної плати затвердженої на відповідній території. Також удосконалення та поліпшення стану оплати праці працівників можливо здійснити при здійсненні пропорційного навантаження на працівників, тобто більше працюєш більше отримуєш. Для здійснення позитивної ситуації потрібно мобілізувати резерви покращення видатків з оплати праці працівників з не державних фондів та бюджетів. Запровадити в бюджетну сферу платні послуги за надання соціального пакету послуг соціального захисту населення та направити такі ресурси в найбільш потрібне русло видатків
2	Придбання предметів та матеріалів для утримання бюджетних установ	У разі недостатності фінансування за розглянутою статтею фінансування потрібно планувати такі витрати заздалегідь для уникнення зупинки в частині оплати за матеріали (папір, канцелярське приладдя, допоміжна література). Також при наявності будь яких ресурсів з наявності матеріальних засобів потрібно ввести суворий контроль за витрачанням наявних метіріальних цінностей.
3	Оплата послуг з енергоносіїв, теплопост. водопост., водовідвед., оплата енергоносіїв	Для ефективного витрачання спожитих послуг з енергоносіїв, теплопостачання, водопостачання, водовідведення, оплата енергоносіїв необхідно вживати ефективні заходи із здійснення енергозбереження та раціональності використання затверджених ресурсів на оплату комунальних послуг.

продовження табл.3.1

1	2	3
4	Придбання сучасного обладнання	Придбання сучасного комп'ютерного обладнання для ефективного та якісного ведення бюджетного процесу при формуванні, затвердженні, виконанні кошторису бюджетних програм. Налагодження процесу із впровадження в бюджетний сектор сучасних програм ведення бюджетного обліку в частині здійснення витрат на оплату праці працівників.
5	Здійснення підвищення рівня соціальної відповідальності і для забезпечення високої ефективності та результативності	Вдосконалення внутрішнього управлінського та фінансового контролю для своєчасного реагування на оперативне, поточне ведення соціально-економічної діяльності.

Важливим моментом розвитку Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації є впровадження в бюджетний процес виконання кошторису бюджетних програм досвіду зарубіжних розвинутих стран та країн, які вже досягли високих результатів у неприбутковому секторі надання соціальних послуг.

Також до запропонованих заходів із вдосконалення та поліпшення ведення соціально-економічної діяльності доцільного запровадити в діяльність бюджетних установ якісне уніфіковане програмне забезпечення, яке в свою чергу буде адаптоване для потреб соціального захисту.

Комп'ютерно-програмне забезпечення повинно бути актуальним, якісним, зрозумілим та доступним для сприйняття пересічним користувачом.

Важливим та доцільним моментом для Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації є створення комп'ютерного продукту, за обслуговування якого не потрібно буде здійснювати оплату послуг, тобто такі послуги повинні бути безкоштовними для установ

бюджетного сектору, або принаймі мати незначні витрати за обслуговування таких заходів із комунікаційного налагодження програмного забезпечення.

Ведення актуальності електронного ресурсу інформаційних баз не тільки за розрізом отримувачів послуг та допомог, а й в частині електронного обміну інформації між вишестоячими головними розпорядниками, також є сенс при запровадженні безкоштовної версії програмного забезпечення для здійснення обов'язкових відрахувань з оплати праці працівників задіяних бюджетним процесом.

Для оптимізації та поліпшення ведення бюджетного процесу в частині реалізації соціальної політики необхідно посилювати та запровадити до державного сектору методи та прийоми управлінського обліку.

Основні новації та початкові кроки по поліпшенню ситуації із застосуванням управлінського обліку по Управлінню соціального захисту населення є кроки наведені у табл. 3.2

Таблиця 3.2

Вдосконалення бюджетного процесу по виконанню кошторису із застосуванням управлінської ланки керуванням державними ресурсами

№	Заходи	Результати
1	2	3
1	Запровадження управлінських функцій, методів, прийомів до державного сектору	Освоєння управлінського обліку в бюджетній сфері дозволить досягти сучасних організаторських та адміністративних заходів із ведення соціальної роботи на початковому рівні застосування
2	Запровадження власних новаторських рішень у вирішенні побутових, фінансових, комунальних питань за результатами вже існуючого досвіду за аналогічними періодами.	Полегшення ведення бюджетних видатків за захищеними та не захищеними статтями витрат до кошторису бюджетних програм. Вдосконалення процесу прийняття правильних та доцільних управлінських рішень. Застосування порівняльного способу вирішення соціальних питань з іншими бюджетними сферами країни

продовження табл.3.2

1	2	3
3	Управлінська діяльність направлена на фінальний результат виконання кошторису з мінімальним ризиком залучення надлишкового фінансування	Виконання витрат до кошторису потрібно оптимізувати та пристосовувати до поточної діяльності, яка потребує негайного втручання на корегування ведення або контролю виконання на початкових етапах ведення бюджетного процесу.
4	Відповідальність за освоєння бюджетного фінансування	Підвищення відповідальності керівників управлінь та структурних підрозділів в частині правомірності здійснення соціальних виплат та допомог.Встановлення чітких меж по здійсненню соціального забезпечення в частині стягування надлишкових грошових призначень отриманих, як надмірні

Важливим моментом удосконалення та оптимізації бюджетного процесу по Управлінню соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації є досягнення кінцевого рівня вихідного продукту статей видатків кошторису до витрачених ресурсів для його виконання в повному обсязі. Реальністю сьогодення для бюджетного сектору є обмежений доступ до фінансових ресурсів на всіх стадіях формування та використання кошторису, тобто головні розпорядники грошових призначень здійснюють розподіл обмеженого обсягу фінансового блага між всіма учасниками бюджетного процесу. Така ситуація спостерігається для всіх бюджетних установах на початок року, всі початкові кошторисні витрати затверджуються на мінімальному рівні тільки для покриття місячних термінів з оплати послуг та допомог, таке відбувається за відсутності фінансування у головних розпорядників кошторисних призначень. Для таких заходів необхідно активізувати комерційні відносини та започаткувати платні відносини у бюджетному секторі, зокрема, запровадження платних робіт та послуг та внесення досвіду інших бюджетних організацій до повсякденного бюджетного процесу.

Для поліпшення стану бюджетного процесу по Управлінню соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації є доцільність створення накопиченого фінансового резервного ресурсу, фонду, рахунку передбаченого для здійснення фінансування будь-яких потреб установи для здійснення витрат на власний розсуд. Такі заходи будуть стримувати та зменшувати напруження тимчасової відсутності фінансування та здійснювати функцію перерозподілу фінансування в потрібний момент бюджетного процесу. Для вдосконалення та поліпшення стану таких подій необхідно запровадити до бюджетного сектору заходів із фінансового обліку, які наведені у табл.3.3

Таблиця 3.3

Поліпшення та вдосконалення бюджетного процесу із застосуванням
фінансового обліку

№	Заходи	Результати
1	Створення та оновлення існуючих стандартів фінансового обліку для державного сектору	Запобігання провапорушень в частині витрачання фінансування за нецільовим призначенням. Суворе додержання фінансових стандартів та їх постійна перевірка.
2	Оптимізація структури бюджетних установ та їх вдосконалення та модернізація	Введення до складу структурного підрозділу в обов'язковому порядку спеціалістів, які здійснюватимуть суворий нагляд за дотриманням фінансових дисциплін
3	Зовнішній незалежний контроль	Запровадження зовнішнього контролю за формуванням та витрачанням фінансування з оплати послуг із соціального забезпечення
4	Посилення внутрішнього фінансового контролю на всіх стадіях формування видатків до кошторису	Поточний, оперативний, внутрішній фінансовий контроль бюджетного процесу
5	Запровадження звітування перед державою та суспільством про виконані соціальні заходи.	Прозорість ведення бюджетного процесу при звітуванні на відкритих соціальних платформах.

Актуальність вдосконалення бюджетного сектору полягає у наданні вичерпних та доцільних роз'яснень по застосуванню сучасних нововведень до бюджетної сфери.

Для досягнення оптимального результату необхідно проводити постійні професійні, кваліфікаційні тренінги та соціальні семінари для всіх учасників бюджетного розподілу фінансових надходжень з надання вичерпних та вчасних вказівок, щодо склавшоїся ситуації.

До таких заходів із підвищення соціальної, фінансової, управлінської обізнаності працівників бюджетного сектору потрібно залучати органи місцевого самоуправління, фінансові управління, державну казначейську службу здійснюючу нагляд за діяльністю бюджетного сектору.

Також важливим моментом в поліпшенні стану бюджетного сектору є інформаційна підтримка всіх учасників бюджетного процесу на всіх стадіях формування та витрачання статей кошторису.

Для доцільності таких заходів можливо також ввести, обов'язкове незалежне оцінювання керівницького складу державного, бюджетного сектору. При запровадженні вищезгаданих заходів обов'язково відбудеться раціональне витрачання обмежених фінансових ресурсів передбачених для виконання функцій із забезпечення соціальної політики держави.

3.2. Пропозиції щодо удосконалення процесу розробки та виконання кошторису бюджетної установи

Здійснення модернізації та реформування бюджетного обліку не можливо без удосконалення ведення та планування кошторису видатків. Суттєвих змін в бюджетному секторі потребує початкова робота направлена на реєстрацію виконання кошторису бюджетних програм в усіх облікових регістрах затверджених для державної сфери при здійсненні видатків за кошторисними призначеннями.

Для ефективності та раціональності ведення бюджетного процесу в Управлінні соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації необхідно внести напрямки поліпшення бюджетного обліку при формуванні кошторису бюджетної установи у табл. 3.4

Таблиця 3.4

Основні напрямки поліпшення бюджетного обліку при формуванні
кошторису бюджетної установи

№	Заходи	Результати
1	Осучаснення облікової політики	Удосконалення облікової політики бюджетного сектору з урахуванням змін у законодавстві та вибору оптимальної форми ведення бюджетного процесу затвердженого для державних установ
2	Єдина методологія відображення господарських операцій	При запровадженні заходів із єдиної методології відображення господарських операцій забезпечать прозору, вичерпну інформацію про фінансовий стан ведення бюджетного процесу. Надання поточних рекомендацій щодо застосування по сучасному відображенню та звітуванню про стан ведення бюджетного обліку.
3	Використання оптимальної кореспонденції субрахунків	Для бюджетного сектору відчувається брак інформації щодо доцільного застосування нового плану рахунків для державного сектору, тому доцільно враховувати специфіку державних установ та надання вичерпної інформаційної роботи направленої на її втілення у побут бюджетних установ та в частині їх застосування у майбутньому
4	Започаткування власної кореспонденції рахунків із ведення бюджетного процесу	Полегшення ведення бюджетного процесу для працівників бюджетного сектору в частині використання державних надходжень на здійснення фінансування державних допомог та послуг

Для ефективності, раціональності ведення кошторису необхідно налагоджувати електроний документообіг всіх наявних планових документів державного сектору для поточної, прогнозної та розрахункової інформації. В

сучасних умовах це можливо зробити із застосуванням інтернет ресурсів для зберігання та оброблення інформації в мережовому, хмарному онлайн сховищі, де буде відбуватися накопичення великого обсягу інформації із різних серверів інформації.

Сучасні технології обробки інформації повинні запроваджуватися до бюджетного сектору великими обсягами та фінансовими інвестиціями для швидкого реагування на зміни у суспільстві на безоплатній основі або з частковою оплатою.

Запровадження сучасної оргтехніки та сучасних бухгалтерських, аналітичних, інформаційно-обчислювальних програм, які поліпшують процес первинного обліку, який в свою чергу важливий на початковому етапі обробки документів для уникнення помилок з неувважності та коректності інформації.

З дослідженням діяльності управління виявлено, що кошторисні видатки основних функцій установи виконуються на високому рівні по виконанню державної політики спрямованої на соціальне забезпечення, а на потреби установи затверджуються мінімальні обсяги для впровадження.

Для налагодження та удосконалення обміну інформацією між користувачами потрібно налагоджувати швидкісний інтернет ресурс та систему дистанційного обслуговування для пришвидшення затвердження кошторисних призначень.

Налагодження електронної обробки виконання кошторису із застосуванням електронних підписів та криптограм для налагодження опрацювання документів на відстані за відсутності паперових носіїв інформації.

Весь обсяг залученого фінансування витрачається згідно цільового використання, тому доцільно внести новації та корегування до початкових стадій формування кошторису бюджетних програм.

Першочергові кроки потрібно виконати для уникнення напруги серед отримувачів послуг та допомог по налагодженню бюджетного процесу на

початок року, основні кроки запропоновані по розгляду по поліпшенню склавшейся ситуації наведено на рис.3.1

Рис. 3.1 Внесення сучасних рішень по формуванню кошторису бюджетних програм

Важливим внеском по вирішенню питання оптимізації та удосконалення бюджетного обліку є налагодження програмного продукту для працівників відділів бухгалтерського обліку.

Такі сучасні сервіси призначені для ведення обліку без витрачання зайвого часу та забезпечують високий рівень відсутності помилок. Наведемо пріоритетне програмне забезпечення у рис.3.2

Рис. 3.2 Сучасне вирішення проблем із обробки інформації

При впровадженні запропонованих варіантів ведення бухгалтерського обліку і звітності до бюджетного сектору відбудеться суттєве поліпшення та удосконалення бюджетного процесу в частині економії часу на оброблення інформації із застосуванням якісного обладнання.

Бюджетний сектор буде повністю забезпечений якісним обліком незалежно від зовнішніх факторів, а якість буде відповідати сучасним нормативно-законодавчим актам.

При впровадженні таких заходів із поліпшення, також відбудеться економія людських ресурсів в частині опрацювання інформації підготовленої, як для головних розпорядників так і для зовнішніх користувачів отримувачів соціальної інформації.

Головним в данному випадку результатом є вдосконалення ведення бюджетного процесу при мінімальних навантаженнях на працівників задіяних процесом надання соціальних послуг та допомог.

За умови впровадження до установ бюджетної сфери сучасного та модернового програмного забезпечення, для звітування про виконання своїх соціальних повноважень, для ведення поточних дій із формуванням, затвердженням та змінами до кошторисів бюджетних програм маємо можливість, оптимізувати структуру бюджетної установи.

В першу чергу для оптимізації бюджетного процесу є необхідність зменшення кількості працівників задіяних бюджетним процесом для виконання кошторису.

Також є сенс у здійсненні скороченні суміжних працівників, які також межують з відділом бухгалтерського обліку (відділ кадрів працівник задіяний обліком робочого часу та обліком штатних осіб задіяних в повсякденній роботі установи).

При таких змінах та нововведеннях в частині зменшення структурних одиниць відбудеться суттєве навантаження роботи на працівників, але це можливо здійснити при придбанні сучасної комп'ютерної техніки та налаштуванні модернових бухгалтерських програм. Також обов'язковим елементом таких змін є налагодження засобів комунікації між всіма учасниками бюджетного процесу, тому є сенс у зменшенні фактичної штатної чисельності працівників з 32 громадянина на 27 осіб зайнятих бюджетним

процесом. Здійснено розрахунок показників коливання видатків кошторисних призначень для ведення соціально-економічної роботи на перспективу у порівнянні з базовим 2020 роком, розрахунки наведені у табл. 3.5

Таблиця 3.5

Ефективність впровадження інтернет ресурсів та вплив на оплату праці працівників задіяних бюджетним процесом

№	Показник видатків по установі	Кошторис на 2020 рік	Показники на перспективу	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення (%)
1	Штатна чисельність, осіб	32	27	-5	-15,63
2	Фактичні витрати за штатним розписом, грн	4209730,00	4154915,81	-54814,19	-1,30
3	Витрати на матеріали, грн	123650,00	104329,69	-19320,31	-15,62
4	РАЗОМ ВИДАТКИ, ГРН	4333380,00	4259245,50	-74134,5	-1,71
5	Середній показник оплати праці на рік, грн	135418,13	157749,83	22331,70	16,49
6	Середній показник оплати праці на 1 працівника, грн	11284,84	13145,82	1860,98	16,48

Розрахунок до таб.3.5

1. Для початку здійснено розрахунок фактичних витрат на 1 штатну одиницю на весь бюджетний рік по показникам 2020 року

$$4209730,00:32=131554,06 \text{ грн}$$

2. Здійснено розрахунок витрат на місяць на одного працівника задіяного в закладі соціального захисту

$$131554,06:12=10962,83 \text{ грн.}$$

3.Здійснено розрахунок економії фактичних видатків при оптимізації (5 штатних одиниць) для оплати праці та витрат на матеріали

$$10962,83 \cdot 5 = 54814,19 \text{ грн}$$

4.Виконаємо ефективність впровадження оптимізації штатних одиниць

$$4209730,00 - 54814,19 = 4154915,81 \text{ грн}$$

5.Для розрахунків витрат на матеріали за підрахунками фахівців при впровадженні удосконалення ведення бюджетного процесу в частині зменшення штатної чисельності також зменшаться витрати на канцелярське приладдя, тобто виконаємо попередній розрахунок економії.

$$123650,00 - 32$$

Хгрн-27, звідси $(123650,00 \cdot 27) / 32 = 104329,69 \text{ грн}$ -витрати на матеріали на рік на 27 штатних працівника задіяних бюджетним процесом.

Коливання середньої заробітної плати на одного штатного працівника наведені у рис.3.3

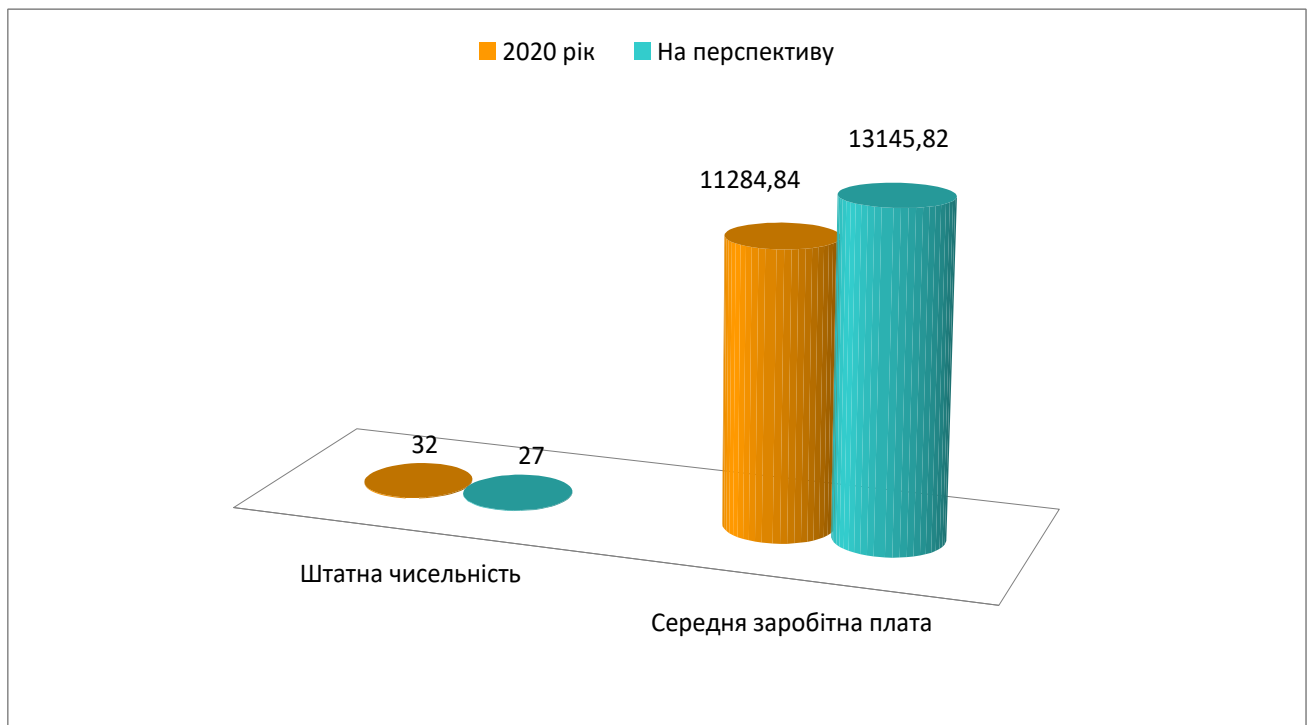

Рис. 3.3. Динаміка оплати праці та чисельності працівників при раціональному впровадженні електронного документообігу

Отже, із запровадженням електронних ресурсів до бюджетного сектору відбудеться відчутна економія фінансових ресурсів затверджених на ведення соціально-економічної діяльності, наведемо основні позитивні зміни у бюджетному секторі:

1. Поліпшиться процес поточного оброблення первинної інформації на її зберігання, суттєво збільшиться якість поданої інформації в частині її оброблення, відбудеться уникнення можливостей здійснення помилок з неувважності та коректності введення інформації;

2. Відбудеться економія робочого часу для здійснення опрацювання початкової первинної інформації та людських ресурсів, тому є доцільність введення погодинної оплати праці працівників задіяних в таких процесах. Такий розвиток подій також якісно вплине на оплату праці працівників в частині виконання кошторису бюджетних програм;

3. При застосуванні інтернет ресурсів з'явиться можливість для затвердження початкових кошторисів в дистанційному режимі, відбудеться суттєва економія фінансових та транспортних ресурсів для доставки папірових носіїв інформації для здійснення затвердження соціальних повноважень;

4. З'явиться можливість здійснення документообігу між структурними відділами для обміну потрібної інформації без застосування папірових носіїв інформації та її накопичення в місцях зберігання;

5. Суттєво пришвидшиться процес здійснення платежів до державної казначейської служби України та формування супровідних відомостей для надання до відділень уповноважених банківських установ для оплати допомог, пособій та пільг;

6. Покращиться процес формування та надання звітності для державної казначейської служби та головним розпорядникам фінансових ресурсів. Із запровадженням інтернетного зв'язку до бюджетного сектору є змога перегляду всіх стадій бюджетного процесу всіх учасників розподілу фінансового блага. Головним розпорядникам є більше можливостей здійснити всеохоплюючий

нагляд за всім рухом фінансування від початкової заявки на потребу в коштах до формування платіжного доручення до органів казначейської служби.

7. Для бюджетного сектору з'явиться можливість зберігання всіх носіїв будь-якої необхідної інформації в хмарном сховищі, обсяги якого значно перевищують архівний відділ.

При впровадженні до бюджетного сектору таких поліпшень та нововведень відбудуться якісні зміни якісно позначаться на кожному працівнику в частині гідної оплати праці, з'явиться тимчасово вільні грошові призначення для здійснення приміювання деяких посадових осіб. В цілому по управлінню соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації спостерігається досить рівне ведення соціальної роботи направленої на здійснення видатків за кошторисами бюджетних програм. Цільові витрати складають 98,88% від всього розміру затвердженого бюджету, які спрямовані на виплати населенню через відділення уповноважених банківських установ, послуги з доставки пособій, допомог, компенсаційних виплат. Поштові послуги складають 0,12% всіх видатків бюджетної установи, тобто установа виконує в повному обсязі свої зобов'язання.

В роботі управління є також недоопрацювання, які можливо усунути при внесенні відповідних рішень, а саме наведемо першочергові:

- звернути увагу на збільшення дебіторської заборгованості та з'ясувати її зріст, посилити роботу у напрямку правильності призначення допомог та пособій, провести роз'яснювальну роботу з боржниками по соціальним допомогам та посилити інформаційно роз'яснювальну роботу серед боржників для здійснення її погашення, виконувати вчасне направлення боргів до бюджету області для здійснення перерозподілу фінансування в потрібному напрямку;

- уникнення реєстрації кредиторської заборгованості, посилити роботу у напрямку здійснення контролю для своєчасного формування замовлення на фінансування окремої бюджетної програми, здійснення постійного контролю та

моніторингу при формуванні «Актів виконаних робіт» та «Актів звіряння з установами та підприємствами» для своєчасної сплати рахунків.Корегування потрібно вносити по всій вертикалі головних розпорядників від міністерств та відомств до найнижчих розпорядників грошових призначень. Для покращення роботи досліджуваної установи є доцільність внесення запропонованих заходів для суттєвого поліпшення ведення бюджетного процесу.

Висновки до розділу 3

При дослідженні видатків за основними напрямками фінансування кошторису бюджетних програм були встановлені основні негативні та позитивні наслідки ведення бюджетного процесу. Запропоновані до впровадження позитивних заходів бюджетного процесу в частині оплати праці працівників задіяних бюджетним процесом.

Наведені заходи по оптимізації здійснення видатків на придбання матеріалів та оплати послуг на майбутні періоди ведення господарювання. Для вдосконалення бюджетного процесу по виконанню кошторису запропоновані заходи щодо впровадження управлінського та фінансового обліку до бюджетного сектору. Наведені основні напрямки поліпшення бюджетного обліку при формуванні кошторису бюджетної установи при осучасненні облікової політики, застосування єдиної методології відображення господарських операції та започаткування власної кореспонденції рахунків із ведення бюджетного процесу. Рекомендовані до застосування та уникнення напруги серед отримувачів допомог та послуг основні кроки по поліпшенню формуванню кошторису бюджетних програм із застосуванням електронної обробки інформації, перерозподілу тимчасово вільних коштів, активізації впровадження досвіду та розробок інших бюджетних сфер.

ВИСНОВКИ

В магістерській роботі досліджені питання формування та удосконалення початкового кошторису діючих бюджетних програм в установі соціального захисту населення.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення формування та виконання кошторису бюджетної організації Управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації.

Предметом дослідження є процес удосконалення формування та виконання кошторису бюджетної організації.

При виконанні магістерської роботи розв'язані наступні завдання:

- виявлено сутність бюджетного процесу, особливості його ведення,
- досліджено процес планування кошторису бюджетних програм;
- розглянуто процес формування кошторису бюджетної установи з виконанням видатків на оплату праці працівників соціального захисту населення;
- досліджено структуру бюджетного процесу в частині виконання кошторису;
- проаналізовано пріоритетні та домінуючі бюджетні напрямки фінансування з державного бюджету країни;
- оцінено ефективність бюджетних програм за напрямками видатків;
- проаналізовано виконання кошторису за всіма діючими напрямками фінансування за 2018-2020 роки,
- охарактеризовано величину заборгованості за бюджетними коштами в розрізі бюджетних програм;
- здійснено аналіз показників бюджетної та фінансової звітності при виконанні кошторису бюджетної сфери;
- запропоновано шляхи поліпшення ведення бюджетного процесу при формуванні кошторису доходів та видатків бюджетних програм.

Науковий результат роботи:

удосконалено:

- визначення сутності бюджетного процесу, особливості його ведення;
- структуру бюджетного процесу в частині виконання кошторису;
- процес проведення аналізу виконання кошторису за всіма діючими напрямками фінансування

набуло подальшого розвитку:

- методика формування кошторису бюджетних програм;
- процедура оптимізації ведення бюджетного процесу при формуванні кошторису доходів та видатків бюджетних програм

Практичне значення одержаних результатів полягає у наведенні доцільних та ефективних заходів по оптимізації бюджетного процесу виконання кошторису бюджетних програм. Запропонована процедура удосконалення процесу поточного ведення електронної обробки початкової інформації кошторисних призначень з подальшим її зберіганням та звітування про виконання запланованих заходів із соціального захисту населення.

Особистий внесок магістранта, магістерська робота є самостійно виконаною працею у якій достеменно досліджено процес формування та виконання кошторису бюджетної організації. Робота складається з трьох розділів.

В першому розділі здійснено теоретичний огляд законодавчо-нормативних актів та норм по затвердженню показників кошторису бюджетних програм та доцільності здійснення видатків за напрямками фінансування. Бюджетний процес являє собою формування, затвердження та виконання бюджету, в якому закладається стратегія економічної та соціальної політики. Розглянуто процес формування кошторису бюджетних програм. Кошторис бюджетної установи – основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та

здійснення платежів для виконання своїх функцій та досягнення результатів. Складання звітності про виконання бюджетів і виконання кошторисів бюджетних програм є результатом ведення бюджетного обліку. Бюджетний облік це контроль за наявністю і рухом бюджетного фінансування, який ґрунтується на загальноприйнятих у міжнародній практиці принципах

Проаналізовані пріоритетні напрямки фінансування бюджетних програм соціальної сфери для здійснення соціально-економічних повноважень на території Ясинуватського району. Розкриті питання звітування про одержані асигнування у аналітичному обліку з наведення особливостей заповнення відповідних карток бюджетної звітності. Наведений стислий огляд всіх форм карток передбачених для застосування у бюджетному секторі.

Досліджені основні коди економічної класифікації видатків кошторисів бюджетних програм органів соціального захисту населення з наведенням прикладів.

Організація виконання кошторису – це управління обліковим процесом, спрямованим на забезпечення контролю за веденням соціально-економічної роботи в частині виконаних зобов'язань в призначенні допомог та послуг відповідно до законодавства.

Удосконалення методології та модернізації бухгалтерського обліку в бюджетному сегменті передбачає здійснення уніфікованого підходу до організаційно – інформаційному веденні бюджетного обліку

В другому розділі роботи досліджена соціально-економічна робота управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації направлена на виконання кошторису бюджетних програм. Основними послугами з соціального забезпечення користуються незахищені верстви населення такі як: малозабезпечені громадяни, внутрішньо переміщені особи, багатодітні сім'ї, жінки звернувшись для призначення допомоги при пологах та народженні дитини та інше. Бюджетні програми є невід'ємною частиною кошторису бюджетної сфери, які підтверджують цільовий напрямок видатків в

розрізі категорій отримувачів. Основними з них є: «Виплата деяких видів допомог, компенсацій», «Заходи із соціального захисту дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих категорій населення», «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок ЧАЕС», «Надання щомісячної адресної допомоги ВПО».

В роботі проаналізовані початкові кошторисні призначення передбачені у 2018-2020 роках. Проаналізовані фактичні видатки закладу соціального забезпечення. За фактичними показниками виконання кошторису можливо зробити висновок, що установа здійснює свої соціально-економічні видатки в межах своїх повноважень, про це свідчать коди економічної класифікації видатків: 2240 «Оплата послуг», 2282 «Окремі заходи по реалізації державних та регіональних програм», 2710 «Виплата пособій та допомог», 2730 «Інші виплати населенню»;

При аналізі звітних форм, щодо реєстрації кредиторської та дебіторської заборгованості за періоди ведення соціально-економічної діяльності спостерігається її збільшення в розмірах. Негативним явищем дебіторської заборгованості у 2020 році є збільшення її розмірів майже 4 рази по відношенню до 2018 року, тобто цей факт свідчить наявність профіциту бюджету. Збільшення дебіторської заборгованості свідчить про фінансування окремих програм за якими є недоопрацювання в частині призначення допомог та послуг.

В третьому розділі за результатами проведеного дослідження по управлінню соціального захисту населення зроблені узагальнення та висновки по веденню соціально-економічної роботи. В роботі запропоновані основні заходи із оптимізації по удосконаленню ведення бухгалтерського обліку у відділі управління соціального захисту населення, наведемо пріоритетні:

- осучаснення облікової політики відділу бухгалтерського обліку з урахуванням змін у законодавстві та вибору оптимальної форми ведення бюджетного процесу затвердженого для державних установ;

- застосування єдиної методології відображення господарських операцій, яка забезпечить прозору, вичерпну інформацію про фінансовий стан ведення бюджетного процесу;

- надання поточних рекомендацій та технічної підтримки на всіх стадіях виконання кошторису бюджетних програм;

Запровадження до державного сектору по установі соціального захисту управлінської функції, яка забезпечить:

- досягненню сучасних організаторських та адміністративних заходів із ведення соціальної роботи на початковому етапі формування кошторису;

- запровадженню власних новаторських рішень у вирішенні побутових, фінансових, комунальних питань за результатами вже існуючого досвіду за аналогічними періодами;

- очікуємий фінальний результат виконання кошторису з мінімальним ризиком залучення надлишкового фінансування;

- встановлення чітких меж по здійсненню соціального забезпечення в частині стягування надлишкових грошових призначень отриманих, як надмірні.

Запровадження функцій фінансового обліку до установ соціального захисту забезпечить поліпшення бюджетного процесу в частині звітування про фінансові надходження. Введення до складу структурного підрозділу в обов'язковому порядку спеціалістів, які здійснюватимуть суворий нагляд за дотриманням фінансових дисциплін, які забезпечать запобіганню правопорушень в частині витрачання фінансування за нецільовим призначенням.

Ефективним та сучасним внеском до бюджетного сектору є забезпечення програмних комплексів для налогодження бюджетної звітності:

- хмарні сервіси («Контур Бухгалтерія», «Моя справа», «1с-FRESH»);
- програмне забезпечення для відділів бухгалтерського обліку («Інфо-Бухгалтерія», «Турбо бухгалтер»;

- безкоштовні бухгалтерські сервіси та програми («КЛАС 365», «АНАНАС», «ПАРУС»)

Дистанційне обслуговування бюджетного сектору при затвердженні початкового кошторису повинно сприяти швидкому реагуванню на фактичну потребу додаткового фінансування для здійснення покриття витрат на обслуговування потреб громадян перебуваючих на обліку в управлінні.

До державного сектору потрібно застосовувати сучасні технології при накладанні цифрового підпису при затвердженні початкового кошторису та фіксації внесення змін до річного планового розпису кошторису.

Також великим сучасним внеском буде застосування сучасних «токенів», «крипторграм» та QR-кодів при формуванні, затвердженні, звітуванні по виконання соціальних повноважень за фінансовими та бюджетними звітними формами.

З поширенням в Україні цифрової трансформації та діджиталізації, яка є великим внеском та важливим моментом в житті кожного громадянина, відбувається розширення можливостей сучасного покриття. Такі події наближають інтернет доступ до кожного кутка нашої країни, такою ситуацією потрібно скористатися у потрібному напрямку.

Тобто, першочерговими діями для соціальної сфери є наближення електронного доступу до якісних, вчасних допомог та послуг. з розвитком та започаткуванням особистих соціальних кабінетів отримувачів послуг та допомог. Пересічний користувач не виходячи із дому в електронному режимі може звертатися до органів соціального захисту за вирішенням своїх проблем.

Для зменшення напруженості бюджету за відсутності фінансування у напрямку оплати праці працівників зайнятих соціальною роботою є необхідність започаткування резервного рахунку, фонду, який буде стримувати в потрібний час відсутність фінансових надходжень. Для зменшення розміру дебіторської та кредиторської заборгованості доцільні основні напрямки удосконалення:

- посилення відповідальності працівників зайнятих опрацювання особистих справ громадян звернувшись за призначенням соціальних пособій, допомог;

- внесення передбачених витрат на здійснення судових позовів направлених на стягування надмірно отриманих соціальних допомог, пособій в момент виявлення переплати;

- внесення сучасних змін інформаційної обробки даних при формуванні початкових звернень для здійснення фактичної перевірки громадян на предмет (депозитних рахунків, дороговартісних покупок, автомобілів, житлових будинків на підконтрольній території України).

При застосуванні перелічених заходів рекомендованих до застосування до бюджетної сфери відбудеться суттєве поліпшення становища з оплати праці працівників зайнятих бюджетним процесом. Тимчасово вільні грошові надходження можливо направити на приміювання працівників.

Таким чином, мета роботи, яка полягала в удосконаленні процесу формування та виконання кошторису бюджетної організації на основі розгляду теоретичного матеріалу та аналізу бюджетної та фінансової звітності установи державного сектору, досягнута.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний облік, сайт для бухгалтерів. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/9310> (дата звернення 05.02.2021р.
2. Розпутенко І.В. Бюджетний процес / І.В. Розпутенко. – К.: Видавництво УАДУ, 60с.-С.7
- 3.Павлюк К.В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки України: НДФІ,584 с.- С. 60-61.
4. Орлюк О.П. Фінансове право: (навчальний посібник) / Юрінком Інтер, .-528 с.-С.169
5. Дем'янішин В.Г. Концептуальні засади бюджетного процесу в Україні Дем'янішин В.Г// Фінанси, облік, банки.-2007.-№13.-С.30-37.-35
6. Бюджетний облік та звітність, сайт для бухгалтерів. URL: <https://i.factor.ua/ukr/law-70/section-390/article-6675/> (дата звернення 05.02.2021р
7. Кошторисне планування, STUDFSLES, Основи кошторисного планування. URL: <https://studfile.net/preview/7328170/page:6/> (дата звернення 05.02.2021р.)
8. Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги щодо виконання кошторисів доходів і видатків бюджетних установ та організацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/17-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення 05.02.2021р.)
9. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика : [навч. посіб.] / Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. – К. : Центр учбової літератури, – 578 с.
10. Кабінет Міністрів України, Постанова від 28 лютого 2020р.№228, Київ, «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ», зі змінами і доповненнями. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp020228?ed=2002> (дата звернення 05.02.2021р.)

11. Міністерство Фінансів України, Наказ від 29.12.2012 р. №1098, «Про паспорти бюджетних програм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03#Text>, (дата звернення 05.02.2021р.)
12. Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання. URL: <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/mistsevesamovryaduvannya> (дата звернення 05.02.2021р.)
13. Бухгалтерія, бюджет, офіційний вісник, від 16 лютого 2019 року №7 «Загальний чи спеціальний фонд». URL: <https://ibuhgalter.net/ru/material/324/7310>
14. Правила складання кошторисної документації і визначення базисної та розрахункової документації і визначення базисної та розрахункової кошторисної документації, (ДБН IV-16-98, частина І). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0004241-98#Text> (дата звернення 05.02.2021р.)
15. Бюджетний кодекс України, розділ 1, «Бюджетна система України та основи бюджетного процесу», загальні положення. URL: <http://vobu.ua/ukr/documents/item/bku>, (дата звернення 05.02.2021р.)
16. Правила складання паспортів бюджетної програми. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0004241-98#Text>, (дата звернення 05.02.2021р.)
17. Перші кроки громад «Забезпечення виконання бюджетів до кінця бюджетного періоду та підготовка проекту бюджету на 2021 рік. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/681/Budgety_2020-2021.pdf
18. Донецька обласна державна адміністрація, офіційний сайт. URL: <https://dn.gov.ua/ua/prozora-vlada/byudzhethvizualizaciya-byudzhetu> (дата звернення 05.02.2021р.)
19. Дем'янішин В.Г. Концептуальні засади бюджетного процесу в Україні / Дем'янішин В.Г.// Фінанси, облік, банки.№13.-С.30-37.-35

20. Бюджетна бухгалтерія, лютий, 2018/№8/1. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2018/february/issue-8/1article-34500/html>, (дата звернення 05.02.2021р.)
21. Облік касових та фактичних видатків у бюджетних установах / С. Замозій //Подати та бухгалтерський облік. 2017. - № 32 (590).
22. Інструкція про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання – Наказ Державного казначейства України. URL: zakon.rada.gov.ua (дата звернення 10.02.2021р.)
23. Наказ Державного казначейства України від 27.07.2020 року № 68 затверджена інструкція про форми меморіальних ордерів бюджетних установ і порядок їх складання. URL: zakon.rada.gov.ua (дата звернення 10.02.2021р.)
24. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 12.02.2021р.)
25. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text> (дата звернення 12.02.2021р.)
26. Бюджетна бухгалтерія, жовтень, 2020 №39 Бюджетний кодекс: нововведення та основні положення. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2010/october/issue-39/article-72639.html> (дата звернення 14.02.2021р.)
27. Науково-практичний коментар до статті «Бюджетного кодексу України». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KK005622>
28. Бюджетна бухгалтерія, березень, 2019 №21/1Бюджетний календар. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2019/march/issue-12/1/article-43395.html>(дата звернення 16.02.2021р.)
29. Державна казначейська служба України :Режим доступу. URL: <http://treasury.gov.ua/>
30. Сайт для бухгалтерів бюджетних установ. URL: <http://buhgalter.com.ua>, (дата звернення 14.02.2021р.)

31. Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкція щодо застосування класифікації кредитування бюджету. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12/page#Text>
32. Застосування кодів економічної класифікації видатків (КЕКВ) у бюджетному процесі. URL: <https://radnuk.com.ua/zhurnaly/zastosuvannia-kodiv-ekonomichnoi-klassifikatsii-vydatkiv-kekv-u-biudzhethnomu-protsesi> (дата звернення 16.02.2021р.)
33. Оцінка ефективності бюджетних програм, Бюджетна бухгалтерія, грудень, 2019 №46. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2016/december/issue-46/article-23802.html>
34. Міністерство Фінансів України, Наказ від 19.05.2020р.№223, «Про оцінку ефективності бюджетних програм державного бюджету. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0646-20#Text>

ДОДАТКИ

Додаток А Витяг з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань

Додаток Б Положення про управління соціального захисту населення Ясинуватської райдержадміністрації

Додаток В Штатний розпис на 2020 рік

Додаток Г. Положення про облікову політику

Додаток Д. Посадова інструкція

Додаток Ж. Фактичні видатки

Додаток З. Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д)

Додаток И. Пояснювальна 2020р

Додаток К Початкові кошториси 2018-2020р

Додаток Л Звіт про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д)

Додаток М «Звіт про заборгованість за бюджетними коштами Форма №7д»